

ماته آئينه

(د افسانو مجموعه)

لائق زاده لائق

ليوني ته چا وئيل چي،، ژوندون خه ده،،
په خندا شو وئيل،، ماته آئينه،، ده

Ketabton.com

كتاب پېژندنه

ماته آئينه (افسانې)	نوم
لائق زاده لاق	ليکوال
د چاپ کال ۲۰۰۹ء	شمېر
١٠٠٠	بيعه
سل روپى (۱۰۰)	تائيل
بخش سنز جنگي محله پېښور	كمپوزر
ارشاد خان (پښتو اکېډيېي)	چاپ ځائے
ضياء سنز پرتېز پېښور	

خورونکي :- د پښتونخوا د پوهنې ديره پېښور

د ملاوې د درک

- ☒ يونيورستي بک ايجنسۍ خېربازار پېښور بنار
- ☒ دانش کتابتون محله ډهکي نعلبندې پېښور
- ☒ د پښتو اکېډيېي د کتابونو د کان پېښور يونيورستي
- ☒ او ددي ترڅنګه د کتابونو هر لوئې دوکان

زما د غه ساندي پ فکرونه

د

خدائے بخنلي راحت زاخبلي ، خدائے بخنلي مير مهدى شاه
مهدى ، خدائے بخنلي قلندر مومند ، خدائے بخنلي امير
حمزه خان شنواري ، خدائے بخنلي ارباب رشيد احمد خان د
محترم اجمل ختمک ، د محترم گل افضل خان ، محترمي
زيتون بانو او محترمي سلمي شاهين په درنو نومونو چا چې
پښتو افسانه د سیالو سیاله کړه
او

د نني دور د بساغليو پروفېسر اسيير منګل ، ډاکټر زېبرت
حسرت ، بساغلي عنایت الله ضياء ، ډاکټر عرفان خټک او
محترمي سیده حسینه گل په خوربو نومونو چې د افساني د
استاذانو په رنګونو کښي د نوؤ نوؤ لارو لټيون کوي.

په درناوی
لائق زاده لائق
جون ۲۰۰۹ء

اعزاز

گرانو مینه والو ....

که هر خوزما تعلق د پنستود مردم خیزی خاوری ،، دره
آدم خپل ،، سره دمے . خوزما د ژوند زیاته برخه د خپلی
خاوری او خپل کور کلی نه لری په متعدد عرب امارات کښې
تپه شوې ده . بیا هم د خپل وطن او خپلو خلقو سره مینه هر
وخت زما په زړه او ذهن کښې ژوندی پاتې ده او ژوندی به وي .
د شعر و ادب سره زما د ورکو توالي سره مینه پاتې
شوې ده او ..... دې مینې ، دې تعلق ..... ماته ، فنکاري ،
او خودله . ما لاشعوري طور د دې صدې د لوئې فنکار ، خیال
محمد ، نه اثر اخسته دمے . او بیا چې کله ما د استاد غلام
علی زوی بنا غلی ارشد علی په تپون د لائق زاده لائق سره
اولیدل ... نو د اسې د اسې احساس راته او شولکه چې د وئي
زمانه ورک وو . زه که هر خو کوشش او کرم خود بنا غلی لا
ئق زاده لائق د شاعري ، د هغه د عاجزى ، د هغه بې غرضې
او د هغه بې کچه خلوص احاطه په لفظونو کښې نشم کولې . زه

چې د دوئي غزلي د دوئي سندري لولم نو داسي گنیم لکه چې
دا هر خهئي هم زما دپاره ليکلي دي .
د لائق زاده لائق شاعري ددي دور ، ددي وخت مكمله
ترجماني کوي او دغه وجه ده چې د ددي فکر په توله
پښتونخوا خه چې په توله نړۍ کښې مشهور ده .
،، ماته آئينه ،، که د افسانو مجموعه ده خوبیا هم په
دي باندي د لائق زاده لائق شاعرانه رنګ غالب ده او په دغه
شاعرانه او فلسفيانه رنګ کښې هر خوک خپل خپل مخ
لیده شي .

ما دپاره دا اعزاز بس ده چې زه په خپل دوستانو
کښې دا ،لوئې انسان ، هم لرم .- زما دا دعا ده چې د دوئي
دغه ادبی هلي ئلي دي لانوري هم پياورې شي .- چې پښتائه
ليکوال ، پښتائه فنکاران تري استفاده کوي .- زه درنه د لائق
زاده لائق هم په دي شعر اجازه غواړم چې :-

خپر که زه خفه شم خو ياران دي خفه نشي
خدایه دا مې سوال ده یو انسان دي خفه نشي

په مينه او افتخار
محمد عباس خان
شارجه، متحده عرب امارات

خپله افسانه

زه چې کله کله یوازې ناست یم نو سترګې پتې کرم او د خپلو ناقراره فکرو نو په جلب کښې تر ډېره لري پوري لار شم . او بیا زه یوې د اسي دنيا ته او رسم چرته چې ، ژوند ، ، د مینې او سکون سندري وائي چرته چې د یوبې و سه او بې کسه ، مینې ، ، یوه سلګۍ هم په تول کائنات کښې زلزلې راولي - چرته چې نه خوک د حالاتو او وختونو ، جبر ، ، پېژني او نه خوک د ظلم او زياتي د تصور سره اشنا وي . دلته د فطرت په غېړه کښې بنکلاګاني او بنائیستونو یو بل له جو ختي غاري ورکړې وي . دلته د محرومۍ تصور کول هم ډېره لویه گناه

گهله شي - زه د يوي وري ذري غوندي په دغه بسکلا^گانو کبني
 اوتر اوتر گرخم او بيا مې دغه لپوني فکروننه نور هم لري بوئي
 دومره لري چي زه د خپل خان نه هم ورك شم - زه او زما خان د
 يوبل په تکل کبني سرگردانه گرخو - او بيا چي کله زه د
 ،،لاشور،، نه د ،،شعور،، په درشل قدم بدم نوتيندک
 و خورم او دغه تيندک سره مې سترگې او غړېږي شي چي ګېر
 چاپره ټګورم نو هر خوا د ظلم او وحشت لمبې بلې بسکاري -
 په دغه لمبو کبني د يوبې وسه او ناقراره ژوندون وري
 وري سلګي ،،سریتوب ،، په چې خوله اوري - د حالاتو د جبر
 د لاسه د مئینانو د ژوبل ژوبل زپونو هره يوه خړیکه زما د زړه
 تل ته رارسي او بيا چي زه کله د نيمګرو نيمه خوا ارمانونو په
 ورانه هدیره کبني څورند سر ولار ملامته ،،احساس ،، ته
 و ګورم نو د خيالونو او فکرونو لري مې تار په تار شي - زما د
 ،،امېد ،، آئينه په زمکه را پر پوئي او سره د را پر پوتو تو تې تو تې
 شي -

زه په دغه ماته ،،آئينه ،، کبني خان ته و ګورم خان راته
 تو تې تو تې بسکاره شي د خپل خان نه او پېړم د هر و پښته نه
 مې خوله روانه شي زه په رېډونکو لاسونو قلم را واخلم دا هر
 خه ولیکم - خوک ورته شاعري وائي او خوک ورله د افسانو نوم
 ورکړي - خو زه د شاعري او د افسانه نگاري د رموزو سره

اشنا نه يم - نه پوهېرم چې د غه حق مې ،، لاشعوري طور ، ، تر
کومه حده ادا کړے دے .

دا فېصله به زما لوستونکي او راتلونکي وختونه کوي
زما دپاره دغه بس ده چې د خپلې مور ،، پښتو ژبې ، ، په
اورېل کښې مې د یو بل ګل د اېنسودو هڅه اوکړه - هم په دې
مې احساس او ضمير دواړه مطمئن دي .

چې دا ستا قيصه په شونه و زما راغله
احساساتو ترېنه جوره افسانه کړه

په مينه

لائق زاده لائق

يادگيرنه

ددي افسانو ټول کردارونه فرضي دي که

کوم کردار يا کومه واقعه د چا د کردار يا د

ژوند د ربتنې واقعي سره مناسبت لري نو

دا به قطعاً يو اتفاق وي حکه چې ليکوالد

تولني خبره کوي د چا د ذات نه.....

لائق زاده لائق

جون ۹۰۰۲ء

ترتيب

۱۲	تندرونه	*
۲۰	ماته آئينه	*
۲۵	د شپې سیورے	*
۳۱	ما معاف کړه	*
۳۷	شناختي کارد	*
۴۱	تیتی سترگې	*
۴۵	خادر	*
۵۶	ليکوال	*
۶۵	خيال	*
۷۲	تهينکس ګاډ	*
۷۷	اخبار	*
۸۱	تصویر	*

۸۸	قتل	*
۹۴	استاذ گاہے واپس کرہ	*
۱۰۰	اوچی اونسکی	*
۱۰۵	آخری خط	*
۱۱۴	انصاف	*
۱۲۰	پہ تول پورہ	*
۱۲۷	مور	*
۱۳۲	د کور غل	*

تندر ونه

د ګل مرجانې په سترګو کښې ناقلاړه اوښکې تلي
راتليې . هغې ته نه خود شپې د توري تيارې احساس ټاو نه د
موسم د ناکړډونه خبر وه . نه ئې د اسمان په برېښنا خه کارؤ او
نه ورسره د ځان فکرؤ . خوچې کله به ئې په لري و اوږينو خوکو
د تندر د پربوتواواز واړبدو نو اسمان ته به ئې د حسرت په

نظر وکتل او داسې به ئې محسوسە كرە لكە چې دغە تندرونە د هغى پە زرە پرپوھى -

هغە د خىلى خىمى نە بەر ولارە وە . كله به چې د اسمان بىرىنىاد خىمۇ پە كلى خورە شوھ نوگىل مرجانى تە بە خاموشە او خالى كوشى تر نظرە شوي پە هەر لوري چې چىيا خورە وە . خود هغى روح ناقلاره ئە كله به ئې اسمان تە كتل او كله به ئې پە لىدە نظر خىلى خىمى تە كتل چې پكىنى دلاتىين تتە رىنا خورە وە د گىل مرجانى خوارلس كىلن زوئى ، شىن گىل ، د موسم نە بې پرواه پە زور خوب اودە ئە خود هغى ماشومە لور ، ورمە ، لاھغىسى وىبىھە وە . گىل مرجانە د خە سوچ كولۇ نە پس پە درنو قدمونو خىمى تە راغلە پە خىلى لور راتىتە شوھ او پە تندى ئې بىكىل كرە خود ، ورمى ، تې لاؤس ھە د كەپدۇ نوم لانە اخستو . د هغى پە سترگۈ كېنى د بې وسى او بىكى لپى شوي . خان سره پتىھە پتىھە وزىرپىدە . هغى خىلى ماشومى لور تە خە وئىل غوبىتلى چې بىا ئې د تىندر د راپرپوتۇ اوواز واۋىرپىدۇ او بىكى ئې پە خىپل خىرن شىلىدىلى پىخكى اوچى كې . او بىا د خىمى نە بەر راوطە . اسمان تە ئې وکتل او د ورىخۇز غلىدۇ سره د هغى فكرونە ھەم پە شا وزىغلېدىل . هغى تە ياد شول چې ، سيد اغا ، بە هغە پە ور كوتۇوالى خومرە چىرلە او چې كله بە ئې ورتە د وادە خېرى كې . نو دابە وشەمپىدە او ورتە بە ئې

وئيل چي د ،، ماما زويه ،، ما سره دا خبرې مهه کوه . د ژوند هېڅ پته نهه لګي ،، او بيا هغه ورځ هم راغله چي ګل مرجانه د سيد اغا کورته په سره ډولی کښې راغله . په هغه ورځ ګل مرجانه خومره خوشحاله وه دومره چي هغې ئې تصور هم نهه ئه کړے .

د واده نه پس به چي اغا سحر وختي دفترته لارو نو ګل مرجانه به ورته تر مابنامه پوري په دروازه کښې ولاړه وه . او چي تر خوبه اغا کورته نهه ئه راغله . ګل مرجانې به ګوت او بهه قدرې هم نهه خبىلې . اغا خو خو خو ځله پوهه کړه چي ،، لپونې زه خو په دفتر کښې دېر خه و خورم و خبسم ته ولې داسي خان وږي تري ساتې ،، ګل مرجانه به ورته په خندا شوه او ورته به ئې وئيل چي ،، د ماما زويه تانه بغېر مې هېڅ شي ته هم زړه نهه کېږي اغا به د مينې په ډکو سترګو ګل مرجانې ته وکتل او بيا به دواره د خندا نه شنه شول .

او بيا چي کله د ګل مرجانې غېړه په شين ګل ډکه شوه نو مينه نوره هم سېوا شوه . ګل مرجانې ته هغه شپه هم ياده شوه چي کله اغا ساه نیولې کورته راغه او ګل مرجانې ته ئې ووې چي ،، زمونږ په پاکه خاوره استعماري قواو قدم اينسې د مه . د ترور لوري اوس وطن ته د قرباني ضرورت د مه . ته راته ووايه چي زه خه و کړم . د ګل مرجانې په سترګو کښې غټې

غتي اوښکي راغلي - زره ئې بې اختياره غوندي ودانګل او په رېبدونکو شونډو ئې اغا ته ووي - د ماما زويه زه پښتنه يم زما په رګونو کښي هم د تګيالي پلار وينه زغلې - په دې جهاد کښي ما د ئان نه بيله مئ گنه - اغا يوه اوږدہ ساه راښکله لکه چې زړه نه ئې ډېر لويې بوج سپک شوې وي - بیا ئې په خپلو شونډو ژبه راښکله او په نبستي اواز کښي ئې ووي ، د ترور لوري ستا جدائی ډېره ګرانه ده ، خو ددي نه بغير بله لار نشته چې تا او شين ګل نورو مهاجرو سره یو ځائے پاکستان ته لار شي - فکر مئ کوه زه به هم ډېر زر درشم - ډېر زر ، دا ئې ووي او مخ ئې بل خوا وارولو -

ګل مرجانې ته هغه ورڅه هم ياده شوه - چې سيد اغا هغه يوې قافلي سره ملګري کړه - ګل مرجانې مخ په دواړه لاسونو ګلک نیولې ئ او چې ګله ئې صبر جوابي شونو په بق بق وژرېدہ قافله د کوزې پښتونخوا په لوري روانه وه - سيد اغا د لاس په خوزولو هغې ته په مخه بنه وئيل او ګل مرجانې خپل ګران افغانستان ته په اخري نظر کتل او وړو وړو سلګو سره ئې وئيل ، زما د پلار نيكه وطنې په خدائې دې سپارم ، ،

ګل مرجانه خپل زوي شين ګل سره پېښور سره نزدي يو کيمپ ته راغله - د ډېرو منتونو او زارو نه پس ورته يوه خيمه ورکړے شوه او هغې ايله د سکون ساه واختسته - د راشن دپاره

ئې روزانه د متعلقه واکمنو ستغې سپوري اورېدې خوپه زړه ئې زغم تېرولو. د هجرت په خلورمه میاشت ئې لور وشوه . د ورمه ، چې ايله د دريو کالو شوه نود مورنه ئې د پلار پونستني شروع کړي . خو ګل مرجانې به هر څل هغې له دلاسې ورکولي او د شېپې به ئې ورته د اوده کېدو نه وړاندې د پلار قيصې کولي . ورمې به د مور په غېړ کښې سر اينسود ټ او د خپل بابا په فکر کښې به اوده شوه .

ګل مرجانې د اسمان په مخ وريئې څارلي او د ماضي ددغه يادونو په جلب کښې دومره لري تلي وه چې ځان تري هم ورک ټ . د هغې په سپين مخ تودې تودې اوښکې یوبل پسې زغلېدې . چې ناګهانه ئې په اوږد چا لاس کېنسودو . هغه وبوېنډه او چې په وار خطایي ئې مخ شاته راواړولونو خوبولې شين ګل ولار ټ . ګل مرجانې زر زر خپلې اوښکې اوچې کړي او په غريو نيولي اواز کښې ئې ووي ، بچيه ته ولې وين شوې ئې ، ، موري دا تپوس زه تانه کوم چې په دې نيمه شې کښې ته د خيمې نه بهر په اسمانونو کښې څه لتيوي ، ، شين ګل په ژور نظر مورته وکتل . سيلۍ نوره هم سېوا شوه . ګل مرجانې زوي له هېڅ جواب ورنئه کړو . او په درنو قدمونو د ورمې ، خواله لاره . لس کلنې ماشومې ، ورمې ، سترګې وغړولي . مور په تندي بنکل کړه او شين ګل پوهه شو چې مور

مې د ورمې د تبې دلاسه سرگردانه ده - زر زرئې خپل خادر راواخستو او چې کله د خيمې نه بهروتونو مور د پلونه راونیوؤ،، په دې نيمه شپه چرته ٿي،، مور تري په هېبت پوښتنه وکړه،، زءه ورڅم چې د خور دپاره خءه دوائي راپېدا کړم،، شين ګل ساه نیولي ووې ګل مرجانې یو سور اسوبېلے وکړو - شين ګل ئې خپلې خواته رانزدي کړو - او په ژرغونې او از ئې ووې چې،، کم عقله په نيمه شپه دوائي چرته ده،، هغې په یو لنډه نظر ورمې ته وکتل او بیا د یو ساعت دپاره فکر یوره - هغې شين ګل ته د ډېرسوچ نه پس ووې،، ته د ورمې سره کښېنه زءه دا ده راهم،، شين ګل به خءه وئيل چې مورئې په شغ د خيمې نه ووته او شين ګل غلې ولار پاتې شو.

د اسمان برپښنا نوره هم سپوا شوه - د باران خاځکي ورو ورو سپوا کېدل او ګل مرجانې د اسمان په برپښنا کښې د خپل نامعلومه منزل لاري لټولي - هغه چې کله د مقبرې خواته ورسیده نو پښه نیولي شوه - هغې داسې محسوسه کړه لکه چې په اوږدو باندې ئې یو دروند اسماني بوچ راپېوئه وي - ګل مرجانې د اسمان په برپښنا کښې قبرونو ته وکتل - هغې ته په قبرونو ولارې شنې او سپینې جنلهې داسې بسکاره شوې لکه چې دې پوري خاندي - هغه په یو ځائے اټاله ودرېده -

دغه ساعت په لري غرونو يوبيل تندر را پربوتو او دغه تندر سره چې په قبرونو کومه رينا خوره شوه نو گل مرجانې پکښې خپل سيد اغا هم وليدو . چې سپينې جامې ئې اغostي وي او د خندا نه شين د گل مرجانې په لور را روان وئه . د گل مرجانې په تبول وجود وېښتة نېغ و درېدل . چې کله به اسمان و برېښېدو نو هغې به سيد اغا هم د خندا شين ليدو . او چې کله به تياره خوره شوه نو سيد اغا به په دغه تيارو کښې ورک شو . خه ساعت تېرنه و چې د لالtein يوه تنه شان رينا په دغه ھول کښې بسكاره شوه . گل مرجانه نوره هم خوله خوله شوه . رينا د هغې خواته نزدي راغله . هغه شين گل و په وارخطايي ئې مورته ووي موري ! زر واپس شه په ورمې خه چل شوئے دے .

گل مرجانې چې يو ھل بیا د مقبرې لور ته وکتل نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې سيد اغا د مړو په خنداګانو کښې ورک شوئه وي . په درنو قدمونو خيمې ته را ورسیده او بیا چې د لالtein په تنه رينا کښې په ورمې رابنکته شوه نو ورمې ورو غوندي سترګې وغړولي او دومره قدرې ئې ووي ،، موري بابا به مې کله رائي ،، هغې ،، ورمې ،، خو خو ھلې بنګل کړه سترګې ئې د اوښکوراډ کې شوي او خه جواب ته ئې خوله جورو له چې د خيمې نه بهره ئې د سيد اغا خندا و اوږيده

هغې په وار خطایي کښې شاته وکتل او چې بیا ئې مخ وبدمې
ته را ګرځولو نود وبدمې سترګې وازې پاتې شوې وي . لکه چې
د خپل نالیدلي پلار د راتلو لاري ته گوري .

تءه رانغلې زءا ستا په انتظار ووم
په ککو کښې مې ارمان شو سترګې سترګې

ماته آئينه

لکه د نور کله په شان دا هم د لاهور یو عام مازیگر
ؤ. تول بسار په لوگو کښې پتؤ. ولې د شاهي جومات په لورو
منارو لاوس هم د شفق رنگونه واضحه بسکارېدل. ددغه
رنگونو په سیوري کښې چا په خوند خوند د قرآن پاک تلاوت
کولو او خوک د مازیگر د نمانځه نه پس د امام صېب خبرو

اور بدو ته غلي ناست وو. بلخوا جومات سره په ڏپره لبره فاصله کښي د،، شاهي محلې،، خنداگاني هم واضحه اور بدم شوي.

چې خنگه خنگه د ورځي په مخد توري شپې تور خادر خور بدو نود گونګرو گانو شرنګا سره خنداگاني نوري هم سپوا کېدي. خودا خنه نوي خبره نه وه. شاهي محلې د ڏپرو گلونو راسي د ڙوند دا تماشي ليدلې وي.

،، ضمير گل،، به د هغه ورځي نه هر مازىگر په شاهي محلې کښي څورند سر روان و. کله نه چې هغه د خپل کلې نه لاهور ته راغلې و. نود ڇپر کوششونو نه پس ورته معمولي غوندي نوکري په لاس ورغلې وه. هغه د شاهي محلې نه خو قدمه قبلې اړخ ته يو کوارتې په کرايه نیولې و. دغه کوارتې که هر خوتنگ و خو چې ضمير گل به ورته د مابسام په خره کښي ستړے ستومانه راغر او په کټ کښي به خور وور پرپوتو نو داسي به دمه شولکه چې د مور غېره کښي ئې سر اپنسود موي.

ضمير گل د شاهي محلې د،، ادابو،، نه بنئه خبر و خو غريبې ئې لويء مجبوري وه. او د دغه مجبوري د مخه هغه په خپله وره کمره کښي یوا رخ ته د خپلې،، مينې،، عکس لګولې و او بل اړخ ته ئې یوه،، آئينه،، لګولي وه چې ضمير

گل به ور کنېي کله کله د خپلي جل و هلي چوانى خارنه کوله او چې کله به ئې د زره تازونو د شاهي محلې نغمه و چېرلە .نو ضمير گلابه د خپلي ،، مينې ،، عکس ته وكتل .خپلي حيا او پښتو به ورلە سترگې بنكته کري او ضمير گل به زر غورونو ته گوتې يورې ،، توبه خدايە توبه ،، هغە به د ھان سره ووي -

داد هغە د کلونو معمول و خونن د هغە زره ڈوب ڈوب کېدو د خپل کارنه وختي را او وتو او تر ھېر ناوخته په شاهي محله کنېي ستړے ستړے گرځيدو .کله به د خورو اور بلونو تماشې ته و دريدو کله به ئې د گونګرو گانوشونګا سره د زره درزا سپوا شوه او کله به ئې د شاهي محلې غتی خيتيود لانو ته په ژور نظر لاندې باندې کتل .د هغە ذهن ته به ھېر داسي سوالونه راغلل چې د جواب په چل به ئې نه پوهېدو .

د مابنام تيارې په خورېدو وي او ضمير گل ساعت پس خپل کوارتير ته او رسېدو .هغە په مات زره د کوارتير دروازه خلاصه کره .او د خور اسمان لاندې په کې کنېي داسي خور وور پربوتو چې پېزار ويستو ته ئې هم خيال نه شو .په اسمان کنېي ستورو پې پېتانيې شروع کري وو .ضمير گل دغه ستورو پې ستړگې گرڅولي شپه په غزيido وه خو ضمير گل له بېخي خوب نه ورتلو .هغە بیا بیا اړخونه بدلو .د خه ساعت د پاره ئې یو خل بیا اسمان ته وكتل .ھلتە وريخې یو بل پسې

زغلبدي او ضمير گل داسي محسوسوله لکه چې ټول اسمان په منه و شوئ وي . بيا وريخو په دغه منه و کبني په يوبل له جو ختي غاري و رکري او ګټهان ګټهان د ضمير گل د سر د پاسه جرګه جرګه شوي . د هغه ساه ډوبه ډوبه شوه . مری ئې ونبته .

،، وريخې ،، د هغه په ذهن کبني الول کېدي هغه راپا خېدو دوه درې ګوتنه او به ئې په ډېر زور د مری نه تيرې کري . او بيا د شپې په توره تياره کبني په درنو قدمونو بهر ووتو . هغه ته د کوارتير د بندولو خيال هم رانغه او لړه شيبه پس په داسي حال کبني کوارتير ته واپس راغه چې ،، د زړه درزا ،، ئې نوره هم سپوا شوي وه . د هغه په هر رک کبني زلزله وه . د تندي خوله ئې او چه کړه او بيا نېغ کمرې ته ننحوه هغه په ،، آئينه ،، کبني د ځان ګټهاره لکه بُت او ربده خو ،، آئينه ،، په مينځ بيله شوه . ضمير گل خپل توتې توتې مخ ته نه شو کتلې ساه ئې راماته شوه او په وارخطائي ئې ،، عکس ،، ته مخ راواړولو .،، عکس ،، هم ضمير گل سره سترګي ونډه لګوله شوي او په درز په مخي راپرېو تو . ضمير گل په درنو قدمونو ،، عکس ،، ته نزدي ورغلو . په رېډونکو لاسونو ئې عکس راپورته کړو او چې کله ئې د عکس سترګو ته وکتل نود خولي

نه ئې بې اختیاره کریکه ووته ئىكەنچى چې، عکس، تولپە وینو
کېنىپى لېلىق شوئە.

چې مې د فکر آئينه ماته شوھ
اوسمى د خان تصویر پە خە كېنىپى گورم

د شپې سیورے

توله ورخ و اوري وريدلې وي خود اسمان په مخ لاوس
هم توري او گوري وريئې گرځدي را ګرځدي . کله کله به
او بنان او بنان یو خوابل خوارواني شوي او په مينځ کښي به
ئې سپورېمى د اسي مخ رابنکاره کړولکه د ډېر عمر سترونده
پښتنه چې د دروازې په چوند کښي مخ رابنکاره کړي . شپه

يخه وه او د سپورمی په تته رنا کښې گیر چاپېره غرونه د اسې بنکارېدل لکه چې د سپینو واړرو لوئې لوئې بُناند د خاموشۍ په ژبه یوبل ته ډېر څه وئيل غواړي ـ چې شپه په غزیدو شوه نو ورسره نري نري يخه سيلۍ راوالوته ـ خو ساعت تپر نه ټ چې ددغه سيلۍ رفتار په سپوا کېدو شو او بیا دومره سپوا شوه چې د ټول شکل ئې اختيار کرو ـ تورو او ګورو وریخو یوبل له نورې هم جوختې غارې ورکړې ـ گېر چاپېره د اسې نوره تيارة خوره شوه چې د ژمي شپه تري هم ويريده ـ او چې کله به سيلۍ د کلي په کورونو کښې چورلک و خورونو د تاخونو لوښي به په زمکه د اسې راغورزېدل چې اواز به ئې تر لري لري پوري اوږبدې کېدې شو ـ د کلي سپو به د اسمان برېښيدو ته ټ غېل خويختنې به ورله زر خولې پې کړې ـ کله کله به چرته لري د ونود بساخونو د ماتېدو او د کچه د ډواليونو د غورزېدو اواز هم راغر ـ خونه په ټول او طوفان کښې کمر راتلو او نه فطرت د چا د جونګړو په ورانېدو ملاله ټ ـ خه ساعت پس سيلۍ سره د باران غتې غتې خاځکي د اسې کابهه وابهه راپړو تل ـ لکه چې د ډېر زغم او صبر نه پس د یو مئين په مخ ناقراره اوښکې کړې وږې رواني شي ـ

په دې ټول او طوفان کښې سیاله د ځان نه بې پروا د لوئې مقبرې په بن کښې د لوئې چنار ونې لاندې ولاره وه ـ سيلۍ

د بن ټولې ونې تېل ناتېل کولي او کله کله به ئې د سیالي د مخ
نه خادر هم پورته کړو . خو هغې به خادر په سر سم کړو او په
توره تيارة کښې به ئې تور اسمان ته وکتل - چې کله به د سيلۍ
زور سره د بن د ونو شور په فضا گانو کښې خوریدو نو سیالي
به دasicي محسوسوله لکه چې هغوي هم د چا په بې وسی ژړا
کوي .

هغې به دغه ژړا اور بدہ او ورسره به ئې په سپین مخ د
حسرت او ارمان او بنسکې لړې کېدې - چې شپه نوره هم وغزېدہ
نو د مقبرې په مېنځ کښې یوه رنا بنسکاره شوہ . سیاله وبوږنډه
رنا ته ئې په غور وکتل . رنا په دغه څول او طوفان کښې څه
ساعت په څائے ولاره وه . او بیا د هغې په لور را روانه شوہ . په
رنا پسې شاته یو سیوره را روانه . څول دنیا په مخه اخستې
وه . او سیاله دغه سیوري ته فکر ورې وه .

رنا چې کله د چنار لاندې له راغله نو د سیالي نه په څه
فاصله باندې ودریده . ولې سیوري لا او س هم د مقبرې په ونو
کښې د سيلۍ په تال جو تې خورې . سیالي ساه رابنکلې وه .
ولې په خپلو ورو سلګو ئې او س هم لاس نه رسپدو . ،،، ته خوک
ئې ، سیوري پونتنه وکړه . د سیالي تول وجود وبوږنیدو . په
یخه یخنی کښې ئې په تندي توده توده خوله راماته شوہ . په
رېبدونکو شونډو ئې ووې .،،، زه .،،، زه سیاله یم د خان بهادر

لور، سیوری یو او بده ساه رابنکله او سیالی د هغه د ساه گرمی محسوس کړه .، په دې حول او طوفان کښې دلته خه کوي ، سیوری بیا پونتنه وکړه . سیاله توله خوله شوه - بې اختیاره ئې د خولي نه وختل .، زه په ... زه په خپل ګل باچا پسې راغلې یم ، خوک ګل باچا ... د چا ګل باچا ، د سیوری په لهجه کښې تجسس وار خطائی وه .

سیالی نه غوبنټل چې وړاندې خه ووائی خوناقراره سلکوئې د زړه خبره خولي ته راوسته هغې په غور سیوری ته وکتل او بیا ئې توله قیصه بیان کړه . هغه قیصه ، کومې چې د سیالی ژوند ناقراره کړے و . او خان ورته مجرم بنکارېدو . د هغه ګل باچا قیصه خوک چې په سیالی مئین و . خو غریب و او خکه نو چې کله د خان بهادر خان زلمې زوئه د هغې د مینې په دنیا شکمن شونود دا سې حول او طوفان په شپه ئې په چارو توټې توټې کړے و . او د هغه لاش ئې بیا د کلې لوئه نهر ته اچولې و . خود قاتل پته ئې خکه نه وه لګبدلي چې د کلې په تانه کښې د هغه د بودا او غریب پلار د خبرې اورېدو دپاره هېڅوک هم نه وو . دا راز صرف او صرف سیالی ته معلوم و . خو غږ ئې خکه نه شو کولې چې په کور کلې کښې ئې د پلار نیکه په لمن داغ لګبدو .

د گل باچا د مرگ نه پس به چې کله هم د حول او طوفان
 شپه وه نو سیاله به مقبرې ته راتله او ترنیمو نیمو شپو به د
 لوئې چنار د ونې لاندې ولاره وه . او د خپل ارمان په مزار به ئې
 اوښکې تویولې - سیالې چې د گل باچا د اخري سلګو قيصه
 کوله نو پخپله هم سلګو نیولې وه . خو چې زړه ئې راهک شونو
 بق بق په ژړا شوه . د هغې ژړا سره اسمان ډېرزيات وبرېښېدو
 او د سیالې سترګې د سیوري په مخ پربوتي . د هغه ګربوان
 شلېدلې ئ . د هغه سر سرتور او د بیرې وینټه ئې ګله ود ئ . په
 یو لاس کښې ئې رنا نیولې وه او په بل لاس ئې خپلې اوښکې
 اوچولي .

د سیالې خوله واژه پاتې شوه . بیا ئې په وار خطایي
 ووې . ،،،بابا ته خو هم ژاپې ولې ،، سیوري به لاخه جواب
 ورکولو چې حول او طوفان نور هم سپوا شو . ورسره د باران
 کږې وربې شبې هم راغلي . په مقبره کښې د ونو د خانګو د
 ماتیدو او د مرو د خنداګانو او ازاونه سپوا کېدل . رنا د سیالې د
 مخ نه ورو ورو په بيرته روانه شوه . او هغې رنا پسې روان
 سیورے هم ولیدو . د هغې تول وجود د ویرې نه خوله خوله او
 ذهن ته ئې ډېرسوالونه راتلل . رنا چې کله د قبرونو مینځ ته
 ورسیده نو د خه ساعت د بلیدو نه پس مړه شوه . د مرو
 خنداګانې نوري هم سپوا شوي او بیا چې سبا شونو د کلې

خلقو د برقم،، شمالي کاكا،، د خپل څوانې مرګ زوئه،، ګل
باچا،، د قبر سرته مړ بیا موندو.

په سلګو کښې هم اظهار کولې نشي
لویه خدایه خوک مجبوره پېدا نکړي

ما معاف کړه

،، ما خو په خو ئله قسم وکړو ماریې زه---زه په
ډېرو زیارتونو وګرځدم .ډېري توپې مې وویستې ولې زړه
بادشاہ ده هکه نومانه هروخت ،تا ، غواړي .تا ماریې
صرف او صرف تا...زه نه پوهېږم چې تا نه خنګه زړه صبر کرم
آخر خنګه ؟...تله چې ماته په چېلې خوله داسې خواړه خواړه

گوري نولپونز زره مي ڏپر خه غوارپي... ولپي زه هڀخ نه شم
 کولي... زما معصوم ارمان دا کله مني چې زما او ستا تر
 مېنځه ڏپره لویه فاصله ده تا په نازونو کبني سترګي گرولي
 دي او زه په غمونو کبني رالوئ شوئ يم... زه خود خاڙرو د
 داسي کچه کور او سپدونکه یم کوم کور چې په ټول عمر کبني
 د خوشحالی خوب هم نه ده ليدلے... منم چې زه تا له محلونه
 نه شم جورولي... ولپي د زره په محل کبني مي د ڇپري مودي
 راسي ساتلي ئي... زما په هره ساه کبني او زما د ويني په هره
 قطره کبني ستا مقدس ارمان خوندي ده... ماريپي ما که
 خدائئ پاک ته په سلگو سلگو ژرلي دي نوزما هري سلگي او
 هري او بنسکي تري نه ستا سوال کړي ده... د خپلي هري
 خوشحالی په بدل کبني د خپلي هر تمنا او هر خواهش په بدل
 کبني خو ماريپي ته خاموشه ولپي ئي؟ خه خو ووايه کنه... دا
 خاموشي... دا خاموشي خوما خوري... خه خو ووايه کنه اه
 بس دمره چې یو څل راته،، خپل،، ووايه... بيا مي هپر کره... د
 همبشه دپاره... زه درته منت کوم... ماريپي منت درته کوم... ته
 ... ته گوري نه؟... د حالت او وختونو سپوري مونږ پسي دي
 ... زه ويرپرم... زه... زما په وجود خو... زما په وجود خو
 توده توده خوله راما ته شوه... ماته الله هو ووايه... ما او ده کره
 ماريپي ما او ده کره ته... ته زما په سينه سر کېرده... او... او

هم دغه شان چې ماله خوب راشي چې زه او ده شم ماريې چې زه
او ده شم ، ،

هغه سترګي په ی کړي او د ماريې تصویر ئې سينې
پوري جوخت کرو . د هغه ورو ورو سلګو هغه د خيال په نيلۍ
سور کرو . او د حسرتونو او ارمانونو په جلب کښې ئې د پر لري
بوتلو . ډيوه لاوس هم د هغه سرته بلیده . باران کم شومه ؤ خو
چې کله کله به شيبة تيزه شوه . هغه به داسي محسوسه کړه لکه
چې په کوتاه خوک منلي و هي د هغه تول وجود به په رپيدو شو
او د ماريې تصویر ئې سينې سره نور هم جوخت کرو .

، ، ماريه ، د هغه د پرې مودې راسي خوبنې وه ولې نن
ئې په زړه بي اختياره راوري ډلې وه . هغه ته د سپورمۍ په رنها
کښې د ماريې خبرې رايادې شوي . هغه په دغه شپه هم د پر
ژړلي وو . ولې ماريې ته پته نه وه بيا ورته د هغې تول خطونه
راياد شول چې پکښې مينه وه او د مينې غوبستنه وه . هغه بي
اختياره اسويلي کول چې ناګهانه چا دروازه وټکوله . هغه
سترګي وغړولي ډيوه ئې رواخسته او په درنو قدمونو دروازي
له ورغه . د هغه په مخ اوښکې روانې وي دروازه بيا بيا وهله
کېده اوچې کله هغه دروازه خلاصه کړه نو هلته خوک هم نه وو .
د شپې په توره تياره کښې د باران شېبو یو بل پوري خنداكوله .
هغه د خه ساعت د پاره په دروازه کښې شکمن شاتې ولاړ ؤ او

د ھيو په تته رينا کبني ئې اخوا دېخوا كتل . بيا ئې دروازه بندە كرە او لاكمري ته رارسېدلە نئە ئىچي دروازه بيا ووھلى شوه خودا ئەل ورسەد ماريي اواز ھم ملگەرە ئ. ، شابە دروازه بيرته كرە تولە لوندە شومە ، د هغە د پىنسونە لكە چې زمکە تختيدلى وي . د كمرى پە مىنخ کبني اتالە ودرىدو اواز بيا راغە، هسى دې دومره يادولم شابە دروازه بيرته كرە،، هغە د ماريي اواز اورپەدو ولې نئە پوهېدو چې خە وکرى . پە زړه کبني ئې ھېرى وسوسى تلىي راتلىي . د دروازې درزېدل ورو ورو سېوا كېدل او ورسەد ماريي د ژرا اواز ھم راتلو .

هغە يو خل بيا ھيوه راواخسته د باران شېبى بىنى تىزىپ شوي وي . او بيا چې خنگە هغە دروازه بيرته كرە نو چا ورلە پە مخ يوه درنه چېپرە ورکرە او دغە چېپرې سره اسمان وبرېبىندۇ . هغە پە دغە رينا کبني پە خپلە دروازه کبني يو سېورە ولیدو چې پە بق بق خاندي . د هغە وجود وبوېنپەدو . دروازه ئې پە درز بندە كرە او چې كمرى ته رانتوتونو ھيوه ئې ايلە پە تاخ کبني اېبىسۇدى وھ چې پە كت کبني خور وور راپېبوتو . د هغە پە مخ تودە تودە خولە راماتە شوه . تول ساه ساه شو . د هغە د سترگۈ ورلاندى ھاغە سېورىي چورلۇكۇنە خورپل . هغە د دروازې نە بھر اوس ھم د ماريي خنداگانىي اورپىدى . پە رېبدونكولاسونو ئې د ماريي تصوير يو خل بيا سينې سره

جوخت کرو .،، زه ویرپرم .،، لپونی ما او ده کره .،، ما او ده کره ، هغه دومره قدر او ووی او بیا ئې سترگې پتې کرپی او هله ئې سترگې وغې بدې چې دروازه چا بیا وتكوله .هغه یونظر بھر وکتل باران ودرېدلې ۋشىپە تېرە شوي وە او تودە غرمە وە . هغه پە ڈېرە مشكىلە د كتە نە راپا خيدو .سترغلى ئې پرسىدلىي وو او سترگې ئې تراوسە سرى وي .هغه پە راکبىلۇ قدمونۇ دروازى تە ورغىء او چې دروازه ئې بېرتە کرە نۇ مخامنە داکىي ولار .هغه لە ئې يو خط ورکرو او پە شغ لارو .

هغه لفافى تە وکتل زەرە ئې اختيارە ودانگل د شېپى تول واقعات ئې ذهن تە راغلل پە رېپىدونكۇ لاسونو ئې د ماريپى رالېبلە خط پرانستو .هغى د نورو ڈېرە خبرو نە علاوه پە واضحە تکو كىنى لىكلىي وو چې ،، ما معاف کرە .،، ، معاف ، تکىي سره پە هغه سر وچورلىدو او خان ورتە د هاغە سوال گرىي پە شان بىكارە شو خوك پە تولە ورخ د بىار پە بازارونو كىنى گرئى او هر چاتە لاس نىسى ولى ھرشتە من او پە كور پورە سەرە ورتە پە ڈېرنفترت او سپىكاوى سره وائى ،، معاف کرە ،، د هغه پە مخ ناقرارە او بىكىي پە يوبىل پسى زغلېدى د ماضىي هر يو ياد ورتە نىمكىرە خوب بىكاريدو هغه كمرى تە دىتە راغى د ماريپى تصوير ئې راوا خاستو ، د حسرت او ارمان پە ڈكۈستەرگۈ ئې ورتە وکتل .هغه داسې

محسوسه کره لکه چې د ماريې تصویر هم د هغه غريبې پوري
خاندي او ورته وائي چې :-

پېوند د شال او شړۍ نه شي
په رنډا ورځې باندي مه وينه خوبونه

شناختي کاره

د شپې په توره تيارة او چُپه چېپا کښې د حادثې او از تر لري لري پوري او بدے شوړه . او د خواو شا د نزدي کلو خلقو د حادثې ځائے ته رامنډې و هلې -، کرمې، ورومبې سړے ټپې دغه ځائے ته را اورسيدو . هغه په بس کښې د مړو او ژوبلو کسانو اندازه نه شوه کوله . خود ژوبلو کسانو زېړګي ، د زنانو ژړا او د ماشومانو چغې ئې او ريدې . هغه یو نظر اسمان

ته وکتل چې ورباندي د تورو او گورو گورو وريخو د اسي تور خادر خوؤ چې نه خورکنې د ستورو خه نخنبې ليدے شوي او نه تري د سپورمې رنا سترګې بنکاره کولع شوي - بيا ئې د خپلي بيتيري په رنا د يو پرقد پاره ژوبيل کسانو ته وکتل - د حادثې د زپلو کسانو په زرونو کنې دغه پرق د اميد ھيوې بلې کړي خو کرمي بيا بيتيري بله نه کړه او په توره تياره کنې ئې خان ژوبيل کسانو ته ورسولو هغه یو یو کس ته ورنزدې کېدو او خپل رېدونکي لاسونه به ئې د هغه په جېبونو تپول - خو چې کله به ژوبيل کس زېرگر او کرو نوزر به ئې تري لاسونه رابنکل - او بيا هغه ، یو د اسي ژوبيل کس ، ته نزدي ورغىر چې د په دروند زېرگر ئې کولو - کرمي یوه او بده ساه رابنکه او په اطمینان سره ئې ورله په جېبونو لاسونه وو هل خه کاغذونه ئې تري راویستل خودا پوهه نه شو چې دا روپي دي او که نور خه کاغذونه ... او بيا ... په دغه توره تياره کنې د هغه ددغه ژوبيل سپري په لاس گړي ته پام شو چې ورکنې د ، ژوند رفتار ، ځلا کوله - کرمي لاس ور او بده کرو او گړي ئې تري جب ته کړه .

کرمي به لانور کسان لټهول چې د لري نه ئې رنګانې ولیدې چې د حادثې لوري ته را روانې وي - هغه زر په دغه تياره

کنبی یو ارخ ته شو او چې بیا د کلو خلق د ژوبل کسانو د امداد
د پاره رارسېدل نو کرمي ځان خپل کورته رسوله ۋـ.

هغه د پنجو په سر خپل کت له ورغه - په کور کبني چې
چېپا وه - هغه گپري په لاس کره او په کت کبني ئې پبني وغزولي
ارخونه ئې بدلول رابدلول او په زړه کبني ئې د گپري د قيمت په
حقله اندازې لګولي - یوه منصوبه به ئې جوړه کړه زربه ئې هغه
ورانه کړه - او بیا به ئې په بله منصوبه سوچونه شروع کړل - په
دغه ذهنې کشمکش کبني د کرمي سترګي ورغلې -

چې کله د سحر ریا لګېدہ نو مورئی مانحه له پا خېدلې
وه . هغې په خوب اوډه کرمي ته په ژور نظر وکتل او چې بیائې
د هغه په لاس ګړی ته پام شونوزړه ئې بې اختیاره ودانګل .
هغه په چاقو قدمونو د کرمي خواله ورغله او هغه ئې خوب نه
راویښن کړو . کرمي په خوبولو سترګو مورته په غصه وکتل او
ورته ئې ووې ، خه چل ده ، مورته نه په وار خطایي تپوس
وکړو چې ، دا ګړی چرته وه ؟ ، کرمي ورته سمدستي جواب
ورکړو ،... دا ... دا خوزماد یو ملګري ده ، مورئی زوئې
ته په غور وکتل په اُچو شونډو ئې ژبه رابنکله او ورته ئې ووې
، هلکه بهانې مه جوروه . سمه خبره وکړه دا ګړی چرته وه .
کرمې د مور په دوباره پونتنه لږ ویریدو او مورته ئې ووې
، دا ... خو ما اخستي ده د بر کلې د اول خان نه ، مورئی په

سواليه نظر کرمي ته اوکتل - اوئي وئيل ،، په سترگو روندي
شې دا خودي د پلار گپي ده ، ، د کرمي د سرنه لکه چې شنه
لوخره ختلي وي - د هغه د سترگو نه سمدستي خوب وتبتدې -
په مرى کبني ئې لاري اوچې شوي - مور ته ئې برند برند وکتل
او په رېبدونکو لاسونو ئې جېب ته لاس کرو - چې د جېب نه ئې
کاغذونه را ووېستل او ورته ئې وکتل نو ورومې نظر ئې د خپل
پلار په شناختي کاره پرييو تو چې په سرو وينو لېلے وو -

چې خپل ،، ارمان ،، په وينو سور وينمه
په خپلو سترگو مې باور نئه رائى

تیتی سترگی

د مور د مرگ نه پس به ماشومه ،، ناز پري ،، د
مشر خان په کور کبني يو خواته غلي ناسته وه . که ،، غته بي
بي ،، به ورته د خه کار ووئيل نو هغې به په چې خوله کار وکړو
او بیا به يو خواته یوازې یوازې کبني ناسته . خو وخت سره سره
هغې دغه د ژوند غم له په خپله سينه کبني ئخائے ورکړو او د
خپلې مور په رنګ ئې د ،، نائي کانو ،، خدمت ته ملا وترله . او

بیا چې خو کاله پس د هغې د معصومیت سره،،، خوانی،،،
مستی شروع کړه نو د هغې په سور سپین مخ د رنګونو پت
پټانی سپوا کېدل - په زرو او خیرنو جامو کښې به پرې هم د چا
دا گمان نئه راتلو چې گنې،،، نازپري،،، ددې کور نوکره ده - د
مشر خان لوئه به د نازپري بناست ته تینګېد ه نئه شوې ئکه
نو په وړه وړه خبره به ئې تنګوله - خو نازپري دغه،،، نازونو،،، ته
خان نیولې - ئکه چې د خدائے پاک په لویه دنیا کښې د هغې
د ډاډ خائے هم دغه کورؤ -

یوه ورخ چې „غتیه بی بی“، د خپل کشري ورور واده
له بر کندي ته لاره نو نازپري ئې کور کښې پاتې کره. خودا خە^ئ
نوې خبره نە وە خکە چې د غتىي بی بی په هغې اعتماد ۋە.
„نازپري“، چې د کور کارونه راغونەول نوبىيا د پاسە غرمە وە.
هغې د خپلې خوبىي هغە جامې راواختىي کومې چې ئې درې
کاله ورلاندى ورکوتىي اختر لە جورىي كې وې. هغې يو نظر دغە
جاموته اوكتىل د خان سره مسکىي شوھ او بىيا د ماسپېنىين د
مانخە د تىيارى دپاره غسل خانىي ته نتوته. هغې په خپل بدن په
خوند خونداوې اچولى او ورسره وسره ئې په شونەو کښې يوه
داسې سندره الول كېدە چې هغە پرى پخپلە هم نە پوهېدە. دا
غالباً د هغې د مايوسى اظهار ۋە چې كله كله بە د لاشعور نە تر
شعور پوري رارسييدو او بىابە د شونەو په سرونو کښې ورکېدە

د هغې سترگې پتې وي چې دغه ساعت د غسل خانې دروازه په درز خلاصه شوه . د نازپري سترگې بقې او خوله واژه پاتې شوه . مخامن مشر خان ولارو . هغې که هر خود ئان را انغارلو کوشش کولو خود مشر خان د سترگو پردي شليدلې وي . د غسل خانې ور يو حُل بیا پوري شو او دا حُل چې خلاصيدو نو نازپري تري کوزې سترگې راوونه . هغې په خپله بې وسه ورخ دېرى اوښکې توې کړي . ذهن ته ئې دېرى خبرې راغلي خود هر سوچ او هر فکر انجام د هغې د رسوايى . نه سپوا بل هېڅ هم نهؤ .

ددې واقعي نه پس به ، نازپري ، په کور کښې خاموشه خاموشه ناسته وه . ، غتې بې بې ، تري خو حله پونتنه هم وکړه خو هر حُل د هغې په مخ تودې تودې اوښکې يو بل پسې وزغليدي او خاموشه پاتې شوه . خو ورځې پس چې کله مشر خان د کلې د „جرګې“ ، نه واپس کور ته راتلو نود خپل کور نه ، قبلې اړخ ، ته ئې د جوارو په پتې کښې خپل نوکر ، تور ګل ، سره د چا پتې پتې خبرې واوريدي . مشر خان دغه خبرو ته پښه نیولې شود هغه ذهن ته دېرڅه راغلل . غاره ئې تازه کړه او چې کله ئې د جوارو پتې ته د نتوتو اراده کوله نو جوار ور قېدل . د خان تلوسه نوره هم سپوا شوه او بیا ساعت تېرنه

و چې د هغه پېغله لور د جوارو د پتېي نه را ووته او کوزې
ستره گې په شغ کور ته نتوه.

که دي ستره گې د شعور کله بینا کړې
د خپل ذات په آئينه کښې به،، خان،، وینې

خادر

هغه د خه ساعت دپاره حورند سر ولار و او د سوچونو په لوئه دریاب کښې ئې غوپې و هلې - بیا ئې سر راپورته کرو - یو نظر ئې د خپل کچه او خاۋرین کور، بېرگۇ، تە وكتل چې جولالىكانو ورکښې جالىپى جورپى كېرى وي - بیا ئې خپلو لاسونو وكتل کوم چې داسې چاۋدلىي وولكە چې چا پە تېرە چارە غوخ كېرى وي - د هغه د لاسونورنگ كە هر خو سورسپىين

و- ولې، جاولو، بېخى تور كىرە ؤ- د هغە سترگۇ كىنىي يو خواوبىكى يوبىل لە غارپى ورکەپى خو هغە دا فېصلە ونە كىرە شوه چې دا د خوشحالى اوپىكى دى او كە د خپلى بې وسە ورخ اظهار دە.

د هغە بودى مور چې د كلوونوراسى د تىي بى مريضە وە د تولىپى شىپى د توخىدو نە پس ايلە اوس غلىپى شوي وە - پېغله خورئى د سحر رىنا لگېدو سره، چىنىپى، تە او بولە تلىپى وە - هغە خە فىكر يورو بىا ئى د خپلى بودى مور پە مخ سترگىپى بىخىپى كېپى چې ورباندىپە وخت د تۈل ژوند ناكىرىدىپى بې ترتىبە لىكلېپى وي- د هغې سترگىپى پتىپى وي او د سپىنۇ وېبىستونە ئىپى شلىدلەر تور سرىپىچىك يو طرف تە خۋىېدلەر ؤ- هغە پە دوپىم نظر پە خپلىپى مور باندىپى خورپى بېستىنىپى تە وكتىل - چې دومرە خىرنە شوي وە چې د، رىنگ، ئىپى هلىپىتە نە لگېدە ولې مورئىپى پرى اوس ھم مئىنه وە حكە چې دا د هغې د وادە نخبنە وە.

هغە يو ڈېر او بىد اسوپىلەر وکرو - او د خپل كور هغە المارى لە ورغىر كومىپى چې لاتر او سەپورپى، وور، نە ؤ- لىدلە - هغە د المارى پە بىرە تاخ كىنىپى پروت قرآن شريف را اوچت كرو هغە قرآن شريف چې د، تبرىك، دپارە د دويىپە كور كىنىپى پروت ؤ- ولې د كلوونو تېرىدو باوجود لا او سەچا پرانستىرە ھم نە ؤ- هغە يو ساعت قرآن شريف خپلۇ سترگۇ پورپى كىلە كىنۈلە ؤ-

بيا ئې د هغې د لاندي پرتې خوروي. رواخستې - په ژور نظر ئې روپو ته وکتل. وېسکي ئې تبنتبدل ئان سره ئې ووي، "نن نه صبا له که خېروي، هغه روپي يو خل بيا د قرآن شريف لاندي کېښودې او ئان سره ئې غلي غوندي وختنل."

د هغه نوم، کشممال خان، ۋە - ولې غريبى کشممال
کېرە ۋە د لوئىز كلىي نه لري په يوه باندە كېنىي وسىدو - په تولە
باندە كېنىي لس پنخلس كورونە او يوجومات ۋە او هم دغە د
كشممالى دنيا وە - د هغه پلا ربه كلىي ته روزانە د لرگو گېدە
راۋرو - او د هغې په پېسوبە ئې، "كىدە، ساتله - د پلا د مرگ
نه پس چې كشممالى په ورمبىي خل تبر په اوږد كړو نو مورئې
ورتە بې اختيارە په زړاشو - او سينې ته ئې راجوخت كړو - د
هغه په نازکو اوسرۇ سپینو لاسونو كېنىي تبر كله بنە بىكارې دو
خو غريبى ورسره هم دغە، بنە، كولى شو - خکە نو ورو ورو
عادت شو او بيا ئې دغە معمول ۋە چې سحر وختي به ئې د لرگو
گېدە په شا كړو كلىي ته به راغر او چې كله به لرگي خرڅول
نو خە به ئې د مور دوائى شو او خە، "چائي گوره، .."

هغه به دا هر خە د خپل خيرن او شيلدلى خادر په
پخکي پوري وترپل او كور ته به ستپە سترپە روان شو - چې
كله د كلىي د لوئىز سکول خواته ورسپېدو نو د خە ساعت دپاره
به اورې دو - هر ماشوم ته به ئې په زير زير كتل - او چې د سکول

ماشومانو به په اوچت او از د قرآن پاک تلاوت کولونو کشماله
به ورته حورند سر ولاړو . په مخ به ئې غتېي غتېي اوښکې راتلي
او هريو تکه به ئې د زړه تل ته کوزيدو . هغه به هر حل حان سره
وئيل چې ،، دا حل به که خبر وي د جومات د مولوي صېب نه
سبق شروع کوم ،، خو غريبۍ مسلماني ته نه پرېښودو .

د لوئر سکول نه وراندي د بسونو او تانګو اوهه و چې
ورته بالکل مخامنځ د توکو یو غتې دوکانو . په دغه دوکان
کښې به هره ورڅه توکي خرڅېدل . کشماله به کله کله ددغه
توکو د رنګونو تماشي ته پښه نیولر شو . خو چې کله به ئې
خپلې خيري لمنې ته وکتل نو په اوچو شوندو به ئې ژبه رابنکله
او د هاغه ئائې نه به چاق چاق روان شو . ولې د خو میاشتو
راسې به کشماله دغه دوکان ته هره ورڅه درې بدرو . لږ ساعت نه
دې ساعت . هغه به په دوکان کښې مخامنځ یو حورند خادر ته
کتل او د دغه خادر د هر تار په هريورنګ کښې به ورته خپله
پېغله خور ،، ګل جانه ،، بنکار پده .

هغه به په خیال او تصور کښې دغه خادر ګل جانې ته
په سر کرو . ورته به ئې په غور وکتل . په ستر ګو کښې به ئې د
خوشحاله اوښکې لاري راغلي . هغه به ئې په تندی بنکل کړه .
سینې ته به ئې راجوخته کړه او ورته به ئې ووې چې ،، ګل جانې
زهه نه دې خوشحاله ،، خو هره ورڅه د لارو بسونو هارنو نو د

کشمالي د فکرونو دغه رنگينه سلسله شلوله. هغه خان سره دا
 كلکه فيصله کړي وه چې هم دا خادر به خپلي خور له یوه ورخ
 خا مخا اخلي. حکه نو د خومياشتوراسي به ئې هره ورخ د
 لرګود پېسو نه خوروبي بچت کولي او غلي غوندي به ئې د
 قرآن پاک د سپوري لاندې کېښودې. هغه دوه درې حله ګل
 جاني ته ذکر هم کړے ئ خو ګل جانه به ورته د خندا شنه شوه او
 ورته به ئې وئيل چې، «لاتا دي خدائے لري زما د سر خادر خو
 ته ئې، کشمالي به د خپلي خور په دې خبرو ډېر خوشحالېدو.
 نن چې ګله ګل جانه سحر وختي او بوله لاره. نو د کشمالي دغه
 د مودو ارمان راوپاريدو. خو خان سره ئې ووې، «نن نه سبا له
 کڅرو وي، ، .

د خيالونو د ګرداب نه د راوتونه پس هغه ګډه مې په
 شا کړو او کلې ته راغعه. نن د هغه ګډه مې ګران خرڅ شو حکه نو
 مور له ئې دوائي هم و اخسته او خان ته ئې د دوؤ روپو کباب هم
 و اخستل. کباب د هغه ډېر خوبن وو. خود غريبې پري مړه
 ګډه هم سود نه وه. نن چې هغه کلې ته را غلو نو د توکولوئه
 دوکان ته په ډېر اعتماد سره او درېدو خادر ته ئې لاندې باندي
 وکتل ولې لاس ئې ورنزدي نه کړه حکه چې جېب ئې خالي وو.
 کشمالي توله شپه د خوشحالې نه په وينه تېره کړه.
 ګله به ئې وئيل چې هسي نه ګل جانه په دغه خادر کښې د نظره

شي - کله به ئې سوچ كولو چې هسىپى نه چې خوك ئې رانه رشته وغوارىي - گل جانه د ورورد احساساتونه خبر وه خكە نورسره ويىنە ناسته وه - كشمالىي ورتە خو خو خلە ووې چې ،، جىنى او ده شە ،، خو هغې بە ورتە ووې چې ،، مالە خوب نئە راخيي ،، اخىشپە صبا شوھ كشمالىي نن خېلى ھاغە جامىي واغوستىپى كومې چې ئې پىنخە كالە ورلاندى غت اختر لە جورپى كرىپى وي خو پە هر ورکوتىي او لوئى اختر كىنىپى د اغۇستۇ باوجود لاوس هم نوي وي - د پلاستىكۇ هغە بوتىان ئې پە پىنسو كېلپە كومو پورپى چې ورلە خورپە چې بە مىنە رنگا رنگ توتىپى كلكىپى كرىپى وي - پە وېبىنتو كىنىپى ئې چې بە مودە پس گۈمنز ووھلە - نن هغە لرگىي نئە راۋىل خكە نو چاق چاق روان شو - پە لارە چې بە ورلە خوك هم مخې لە ورغلل نو كشمالىي بە ورتە د خەتپىوس نه بغېر ووئيل چې ،، كلى كىنىپى مې خە كاردى ،، چې خو قدمە بە لارو نورو غوندى بە ئې پە جېب لاس ووھلۇ او دا تىلى بە ئې و كەچ چې د قرآن پاك د سېوري نه را اخستىپى روپى لاوس هم د هغە پە جېب كىنىپى دى -

چې كلى تە راۋىرسېدو نونېغ د توکولوئى دوكان تە ورغە او د خەتپىوس نه بغېرپە چې بە چېب لە خادر تە نزدى ودرېدۇ - خادر ئې پە گوتۇ كىنىپى وارولۇرا وارولۇ - د هغە پە سختو او چاۋىلۇ گوتۇ هغە خادر نور هم نرم لىكېدۇ - دوكاندار

کشمالي ته لاندي باندي وکتل خود هغه په مخد اعتماد په وجه غلې پاتې شو .، دا په خوروي ده ؟ ، کشمالي غلي غوندي ووي .، په دولس سوه ، دوکاندار خبره په لنډو کړه او د کشمالي د سرنه لکه چې شنه لوخره ختلي وي . هغه چرته په عمر کښې هم دا سوچ نه ټکرے چې د خادر قيمت دولس سوه روبي هم کېدې شي .

د کشمالي په سترګو تياره خوره وه . د دوکان نه يوې ڇهې ته کښې ناستو او خپل جېب ئې راؤ سپردو . هغه په رېبدونکو لاسونو د خپلو پینځو میاشتو جمع کړي روبي شمارلي . دوه درې څله تري شمېر هم خطا شو خوبیا ئې حوصله وکړه او چې تولې روبي ئې شمار کړي نو ايله پنځه سوه او درې اویا اوختې .

د هغه په تندی خوله راماته شوه . او مرۍ ئې ونبته . بيا ئې زړه ته راغلل چې ، زه به خپل ګډه مه دې دوکاندار سره ټيکه کرم او په خورخو کښې به ورته د ګل جانې د خادر قيمت پوره کرم ، دغه وخت هغه نه د خپلې بودي مور علاج او د خيتمې غښتنې بیخي هيرې وي . هغه را پا خېدو خودا اڅل ئې داسي محسوسه کړه لکه چې د تولې دنيا بوج هم د هغه په سروي . دوکان ته ورغه خو هلته خادر نه بنکاري دو . په هغه سر وچور ليدو او د خولې نه ئې بي اختياره وختل ، آغه .....

آغه خادر؟ ..... ، دوکاندر به خه وئېل غوبنستل چې د موټر
 هارن د کشمالي پام سپک طرف ته راؤ گرخولو د دوکان مخي ته
 ولاړ موټر کښې یوه د يسي ميم صېبه ناسته وه . د هغې په مخ
 باندي د ميک اپ ، پېخي ، واضحه بنسکارېدې . د هغې سر
 سرتور ۽ حکه نو کشمالي د حیا نه بسکته وکته او چې په دوېم
 نظر ئې ميم صېبې ته کتل نود هغې هم هاغه خادر په سرو . د
 هغه په ذهن کښې د ګل جاني خیال په تیزی سره چورلک
 و خورو . زرئې مخ دوکاندار ته راواړولو . د .... داسي بل خادر
 شته .... ، ولې نشته خو په نغدو ، دوکاندار د هغه په لاس
 کښې پنځه سوه او درې اويا روپې ليدلي وي د کشمالي په
 سترګو کښې منت او بي وسى غاري وکري خو دوکاندر هغه
 ته هډو ونه کتل . هغه د خپل ضمير سره خپله غريبه ورڅه ژړله
 او په درنو قدمونو د لوئې دوکان نه روان شو . هغه د فکرونو
 یوې داسي چې په مخه کړے ۽ چې نه ورته د ګاډو د شور
 احساس ۽ او نه د کلي د خلقو . د هغه زړه راډک شو ۾ . خو
 ژړلې ئې نه شو . نن هغه د کلي د لوئې سکول په خوا کښې هډو
 پښه نیولې نه شو . د قرآن پاک اياتونه هغه واړيرidel خو په
 وړومبي ټل ئې د زړه تل ته کوز نه شول . د هغه ذهن ته ډېر
 داسي سوالونه راتلل چې تراوسه ئې په هغې سوچ کول کفر
 ګنلې ۽ .

هغه به کله پورته اسман ته اوکتل او کله به ئې لکه د لېونو د خان سره خبرې شروع كړي . د هغه مری اوچه وه او چې کله به ورته د خپلې خور خیال لکه د دېوال مخې ته او درېدو نو هغه به يوه کريکه اووهله . د کلي خلقود کشمالي دغه لېوتوب ته کتل خو چاته هم دا معلومه نه وه چې د هغه دننه انسان توتې توتې شوئے ده . او چې کله هغه د بازار د يوې غارې نه بلې ته منډه وهله نوبیا د يو موږ د لاندې راپرپوئه . د کلي خلقورامنډې كړي . د کشمالي په مخ تودې تودې وينې راماټې وي . هغه په خپل لاس کښې لاوس هم هاغه روپې کلکې نیولې وي . د کومو په لوئې دا د چې هغه د خپلې خور د خادر د اخستو د پاره بازار ته راګلې وي . د موږ نه دوه کسان وارخطا راکوز شول . د هغوي د مخ رنگونه تختيدلي وو . په دغه دوؤ کسانو کښې يوه هاغه ميم صېب هم وه د چا په سر چې کشمالي د خپلې خور ، ارمان ، ليدلې وي .

ميم صېب چې د خلقو په گنه گونه کښې کشمالي ته اوکتل نو خوله ئې واژه پاتې شوه . د هغې د مخ نه رنگونه په تيزى سره والوتل . هغې د کشمالي په مخ د وينو سيلاب نشو ليده . په رېيدونکو لاسونوئې د سرنه خادر راکوز کړو او چې کله ئې د هغه په مخ اچولو نو د کشمالي په سترګو کښې سلګۍ سلګۍ ارمان يو حل بیا مسکع شو . خو هغه د خپلو

جذبو اظهار نئه شو کولئ . هغه خپل هاغه رېبدونکے لاس ميم
صبب ته ور او بد کړو . په کوم کښي هغه لاوس هم هاغه پنځه
سوه او درې او یا روپې کلکې نیولي وي ... د کلې خلقو یوبل
ته په سوالیه نظر ونو کتل ... او ... د کشمالي لاس هم هاغسي
عزبدلې پاتې شو ... هغه یو دوه څله او بدده ساه رابنکه او بیا ئې
توده وینه په سربدو شوه .

ساعت پس چې کله د کلې خلقو د کشمالي مړے د
هغه کور ته ور لونو په دغه خلقو کښي هاغه ميم صېب هم
خورند سر روانه وه . بل خوا ، ګل جانه ، لاوس هم د خپل کور
قبلې اړخ ته د لوئې ګټ په سر ناسته د خپل للاپه انتظار وه .
هغې چې د خپل کلې په لور دغه روانه ګنه ګونه او لیده ... نو
زړه ئې او درزېدو . ذهن ته ئې ډېري وسوسې راغلي ... هغې په
خپلې مور پسې دننه کوتې ته منډې کړې . مور ئې توخي په سر
را اخستې وه ... او چې کله ور ته ګل جانې خبره او کړه . خود
هغې په مری کښي لاري اونختې . ساه ئې راما ته شوه .

هغه لاد مور خوا کښي ناسته وه چې د ګنو کسانو
خبرې ئې واوريدي . هغې په وار خطاي . د کوتې نه باهر رامنډه
کړه . هغې یو څل د خلقو خاموشۍ ته او کتل او بیا ئې په ګټ
غورې دلې ، خادر ، ته او کتل . خولحظې لکه د بُت خاموشه
ولاره وه ... او چې بیا ئې په رېبدونکو لاسونو د ګټ نه خادر

رابنکلو نو د خپل للاپه وینې وینې مخ ئې سترگى اولگىدى .
 هغى بې اختىارە چغى كىرى ... ، دا چا ؟ لالا ... دا ولې ؟ ، ،
 هغى پە دواپە لاسە خپل مخ وھلو ... وېنىتە ئې شوکول - خود
 هغى د دلائى دپارە خوك ھم نە وو . خوك ھم نە .
 او چى كله پە ژرا ژرا د هغى مرى او نختە نولكە د لېونو پە
 خپل ورور راپرپوتە او چى پە سلگو سلگو ئې د خپل لامخ تە
 پە غور اوكتىل . نو داسى ئې محسوسە كرە لكە چى هغە ورتە
 پە مسکاكىنى وائىي ، زما لېونى ... زما گل جانى ... مە ژارە
 ... تە ولې خفە كېرى ... تە اوگورە كنه ... ، ما ... ما ... خو
 درلە دادە ، خادر ، راۋە دە ، ،

چى خندا ئې پرى تر مرگە پىرزو نشى
 د غريب سپىي ، لوئى جرم ، ، غريبى ده

ليکوال

هغه په يو داسي ماحول کبني سترګي غرولي وي چرته
چې د پښتون کلتور ، روایات لاوس هم تپول ژوندي وو .
گودرونه اباد وو اخترونې لاجرم وو او د کلي په کوڅو کبني به لا
اوسم پت پناني او چندرو ګانې کېدي - په حجره کبني به د شپې
ترناوخته پوري د ستاره ترنګ او د منګي د تنګ سره لاوس
هم تپې او چاربيتې وئيلعه کېدي . او که چري به حجري ته کوم

مشر رانتوتو نو په هر لور به خاموشی خوره شوه . د چيلم لوگي به په برگو کښې ورک شول او د ستار او از به ورو ورو غلې شو .
زلمو به د مشر خبرو ته غورې نیولې ئ او تر هاغې به ئې خه نه
وئيل تر خوبه چې مشر واپس نه ئتلې .

د کلي پېغلو به کله کله په ګودر مازيگر ګرم کړو او په
خندا خندا به ئې يو بل بنه په او بلو وويشتل . خو چې کله به د
مانسام په تروبمی کښې دغه پېغلي لوندي خوشتې کورونو ته
راغلي نونه خوبه ورته مورپلار خه وئيل او نه به ورته زلمو
وروپو غابښونه چيچل . حکه چې دا ددغه کلي "روایات" ، وو .
قبلې اړخ ته د کلي لوئې ډاګ ئ . چرته به چې هر مازيگر
زلمو کېډي کوله . ددي لوبي تماشي ته به د کلي ماشومان هم
ناست وو او بوداګان هم . فرق صرف دومره ئ چې ماشومانو به د
، سبا ، انتظار کولو او مشرانو به ، پرون ، پسي منګلي
مرورلي . کله کله به د کلي ځنبي ماشومانو اتن واچولو په ګډا
ګډا به دغه لوئې ډاګ ته راګلل . لوبي به ودرېدہ . څوانان به هم
په اتن کښې شريک شول بوداګانو نه به د عمر احساس لري
لارو او تبول به دغه اتن ته د خندا نه شنه پراته وو . د کلي پېغلي
او مشراني زنانه به هم ددي اتن تماشي ته راوطې .

ژوند کښې مسته سادګي وه . په تبول کلي کښې پنځه
شپې کورونه پاخه وو ولې د دغه پخوا او کچه کورونو تر مبنځه

,،فاصله،، نه وه او ت قول خلق به په بنئه او بده کښې یو بل سره او بده په او بده ولار وو.

هغه په کچه خاورین کور کښې سترگې وغړولي . د خپیوسو او ماشوم والي نه پس چې هغه خنګه د پوهې او شعور په درشل قدم کېښودو نو وخت سره سره د کلي روایات او اقدار هم بدليدل . کور په کور د او بونلکې لګېدي او ګودرونه شاريدل . بيټکونه جورېدل او حجري ورانېدي . کشران هوښياريدل او مشران په معاشره بوج ګنډل کېدل . ولې هغه ددغه بدلون نه بې پروا ئ د هغه په ذهن کښې د ماضي بنکلاګاني او د ماشوم ولې يادونه قول محفوظ وو . او چې کله ئې دغه يادونه د لفظونه په چوکات کښې ځائے کړل نو هر چا ورته ،،ليکوال ،، ووې . د فطرت د بنکلاګانو اولسي ليکوال ... د هغه دغه اولسي رنګ په هر چا بنئه لګېدو ځکه نو په لې وخت کښې ډېرو خلقو وپېژندو .

په دغه ډېرو خلقو کښې یوه ،، روبي ،، هم وه . چې د ليکوال د بنځي خپلوانه وه . ځکه نو هغه به اکثر ،، روبي ،، کره بنارتنه تلو . هغې به هر خل ليکوال ته په ډېره مينه ،، هر کله راشه ،، ووې . ليکوال به ورته خپله نوي ليکنه واړوله . هغې به داد ورکرو او ليکوال ته به ډاډ ملاو شو . داسي ډېرو ختنونه تېر شول او بيا یوه ورڅ ليکوال د خپل کلي په ساده حسن یو

نظم ولیکلو . داسې نظم چې ليکوال ئې پخپله په بیا بیا لوستو نه مرپدو . هغه په دي سوچ دې خوشحاله ۋ چې كله دا نظم په مشاعره كېنى و اوئروي نو خومره داد به واخلي .

بيا ئې زرە ته راغلل چې دا نظم اول ، روبي ، ته اورول پكار دي . حكى نود خە سوچ نه بغېر بشار ته روان شو . چې كله د ، روبي ، كور ته ورسېدو نو په ورومبي خل پىنە نى يولى شو . زرە ئې بې واره غوندى ودانگل ، خوپوهە نە شو چې خنگە ئې دروازه بىرته كې نوروبى د خندا نە شنه شوه ، ماۋئىل تاسو بە نن خامخا رائى ... دا ... دازما زرە وئيل او خبر ئې ليکوال صېب ... زرە چرى هم دروغ نە وائى ، هغى دا هر خە په يوه ساھ ووې او ليکوال لاساھ نە وە اخستى چې ، روبي ، په مندە مندە اخبار په لاس راغله ... دا او گورئ ليکوال صېب زە د تىرى يوې اوونى نه ستاسو ليکلى دا افسانە بیا بیا گورم ، ،

د ليکوال په مخد خوا اعتمادى . اثار نور هم واضحە شول . هغە د روبي د لاس نه اخبار و اخستو دېرساعەت ئې خپلى افسانى او عكىس ته كتل او چې سرئې راپورتە كرو نو روبي لاھفسى د خندا نە شنه ولارە وە . د هغى ورپى سترگى نورپى هم ورپى شوي وي . او په غنم رنگى مخ ئى حىيا او بىكلا داسې چورلۇكونە خورل چې ليکوال ئې په خېل گىرداب كېنى بىكىل كېو . د هغە د زرە درزا په ورومبي خل دو مرە سېوا شوي

وه خو هغه خپلو دغه احساساتو له نوم نه شورکوله -،،، روبي،،
بنکته کتل او ليکوال د هغې د مخ په غوريديلى کتاب کبني د
خپل ژوند فالونه کتل - هغه په دغه تول لتيون کبني د خپل ئان
نه ورك ورك واپس کورتە روان ووا او هله ورتە د،،، ئان،،،
احساس وشو چې د بشار په لوئى بازار کبني ورتە چا اواز وکرو
چې،،، ليکوال صېب غاري تە شە شاتە دې تېرك را روان دە،،،
د ليکوال د حساس ذهن دپاره دا معمولي واقعه نه وه -.

،،، روبي،،، د هغه زرە تە داسې رانتوتې وھ چې هغه تە د خپل
زرە درزا بنکارېدە - هغه بە تولە تولە ورخ يوازى ناست و - ئان
سره بە ئې ژړل ولې د،،، روبي،،، نوم اخستىل د هغه دپاره گران
وو - د ليکوال په دې ناخاپه خاموشى د هغه بىخه هم خو خو چلە
شكمنه شوه - خو هر چل ئې زرە لە په،،، دروغە،،، دلاسە ورکرە
كلونه تېرېدل او د روبي مينە د ليکوال په زرە کبني نورە هم
سپوا كېدە -.

او بيا يوه ورخ ليکوال - - - د خپل فراق او نا قرارى په
لمبو کبني ژوندى ساتلى تول ليكونه راغوندە كرل او په دې
خيال،،، روبي،،، كره لاپو چې هغې تە د خپلې لبونى،،، مينى،،،
قيصه په تفصيل سره بيان كري چې خنگە ورسېدو نود روبي
په ليدو ئې داسې محسوسە كرل لکە چې هغه هم ددة په اتظرار
وه - دا چل ئې ورلە د معمول خلاف په خپل لاس چائى هم پخې

کړي - د روبي مور هغې ته څو ئله ووې چې، „په کور کښې نوکرانې شته نو ته ولې خان له تکليف ورکوي، ، خو هغې ضد کولو او مورئې زړه نه شوماتوله۔

ليکوال لاد چایونه دوه ګوته نه وو اخستي چې روبي ورته ووې -، تاسو چائي وختنې بیا درسره زما خوا ذاتي خبرې دي، ، دا ئې ووې او خه کار پسي لاره - د ليکوال په مری کښې چائي غوته شوي د هغه د زړه درزا سپوا شوه - هغه د روبي ذاتي ، ، خبرو اورېدو ته ډېر لپواله ۰ - هغه ډېر کوشش وکړو ولې چائي ئې ونه خبلي شوي - ساعت تېرنه ۰ چې روبي راغله او هغه ته مخامنځ کښناسته - د ليکوال رنګ وتنبېدو - د هغه وجود هر رګ ټوبونه وهل - خه ساعت روبي بسکته کتل او غلي ناسته وه - ليکوال د هغې د خاموشۍ نه ډېر مطلبونه اخستل خکه نورې دونکي ونسکي ئې بیا بیا تنبېدل راتنبېدل - زه ستاسو د ليک قدر کوم - روبي ورو غوندي ووې ليکوال هېڅ ونه وئيل صرف سرئې و خوزولو او یو نظر ئې په خپل لاس کښې د ليکونو مجموعې ته وکتل - روبي مخ بلخوا وارولو او ووې وئيل -، تاسو ډېر ليکل کوي ، ، ډېر پوهه لرئ علم لرئ خو په یوه خبره مو هاډو سوچ نه دے کړئ ، ، د ليکوال په مخ ډېر سوالونه راغلل - هغه روبي ته په غور اوکتل -، تاسو دا سوچ نه دے کړئ چې که چړي یو سړے خپلو ماشومانو

بچو او بنجئي له دومره لويء دوکه ورکولئ شي نو د هغه په مينه
يقين لرل بي وقوفي ده او که نا؟، دائي ووي او په شغ د
کمري نه ووته.

د ليکوال د تول وجود نه لکه چې ساه وتې وي . د هغه
نه خپل ليکونه خواره واره په زمکه پرپوتل . خو په رپيدونکو
لاسونوئي بيا راغونه کړل . د هغه مری وچه وه او چې راپاڅېدو
نو داسي ئې محسوسه کړه لکه چې د کمري تول ديوالونه
چاپېره چورلي - په رابنكلو قدمونو د ، روبي ، د کوره راووتو
هغه د خپل ژوند د تولونه لويء بازي بائيللي وه . خان ورته
 مجرم مجرم بسکاريديو . د خپل خان مجرم . . . د خپلې بنجئي
 مجرم او د خپل ورو ورو بچو مجرم . چې کله کلي ته ورسېدو
نو د خپل کور دروازه ئې په درز بيرته کړه او په ورومبې حل ئې
دا محسوسه کړه چې د خپل کور ديوالونه هغه خوري . نېغ
 خپلې کمري ته ورغه . په کت کښې خو اور پرپوتوا او په چغو
 چغو په ژرا شو . چې کله ئې لږه ساه و اخسته نو ګېر چاپېره
 کمري ته ئې وکتل . هلته کاغذونه ګډه وډ پراته وو . صندوقونه
 تس نس کړے شوي وو او تولي جامي جوري خوري وري پرتې
 وي . د هغه په خپلو سترګو باور نه راتلو . په وار خطايي د کت
 نه راپاڅېدو خو ځله ئې سترګې وړلې . مخامنځ په ميز د روبي

تصویر پروتؤ . هغه په تندی دغه تصویر را اوچت کرو . نو
ورسره ئې د خپلې بسحې لیک هم لاس ته راغر .

،، تاته دي روبي مبارک شي . ما ستا هر خه ولوستل د
وضاحت کولو هېڅ ضرورت نشته ئكھه چې ما دېر صبر کړے
د ټه خپلو بچو سره ستا کور پرېږدم چرته خم ؟ دا ماته هم پته
نشته خوتة ... ته زمونې دلتهون کوشش مه کوه ،، .

ليکوال دا هر خه خو خو خو خله ولوستل . د ،، روبي ،،
تصویر ته ئې کتل او بیا لکه د لېونو د خپلې کمرې نه راوو تو
په کور کښې چې چېا وه . هغه یو خوابل خوا منډې و هلې
خپلو بچو او بسحې ته ئې او ازونه کول خو هلتہ خوک هم نه وو .
هغه په رېبدونکو لاسونو خپل تول ليکونه راغونه کړل او خه
ساعت پس شعرونه سوزېدل ، افسانې لمبه کېدې ، تکلونه
لوخره کېدل ، نظمونه ايره کېدل او ليکوال ورته د خنداشین ؤ .
کله به ئې ،، روبي ،، يادوله . کله خپله ماشومه لور ،، خورده ،، او
کله به ئې خپلې بسحې ته نعرې و هلې . هغه په داسي حال کښې
د کوره راوو تو چې ګربوان ئې شلېدل ټه وېښتة ئې ګله ود وو او
د کلې په هره کو خه کښې ئې په چغو چغوژړل . هغه پښې ابله
پښې هر طرف ته منډې و هلې خو چا ورله هم دلاسه نه ورکوله
ئكھه چې که دا کلې هر خو هم هاغه ؤ . ولې اوس ئې ،، اقدار ،،

او ،، روایات ،، بدل وو . دلته ئان ئانی وه او هر سر مے د ئان په غم اخته ؤ .

خومیاشتی خود کلی خلقو لیکوال ببر سر او شلبدلے گربوان یو خوابل خوا ولیدو . ولې بیائې ھېچ پتە ونە لگیده چې چرتە لارو . اوس چې کله د خوارلسمی سپوبدمی وي نو د کلی قبلې ارخ تە د غرە د سر نه د هغە د تپو او چاربیتو او از صفا اورپدے شي او چې کله ئول او طوفان وي نو د کلی خلق په لارو کو خو کښې د هغە خنداگانې اوري . مشران وائی چې لیکوال د کلی په هر کور او هره کو خە کښې موجود دے خو چاته ئان نئه بنائي .

چې د مینې د لمبو په اور کښې سوزي
ھاغه روح به ترابده په سلگو وي

خيال

هغوي دواره د ورکوتوالي ملگري وو-د کلي لاري
کوخي د هغوي د پت پتایاود هغوي د چندرو گانو او نورو
معصومو جذباتو گواه وي - او چې د کومې ورخې نه د مينې
احساس د هغوي لاشعور نه شعور ته راغلې ئ - نو يوبل ئې
خوبن شوي وو-ولې د دواره و تر مېنځه ډېره فاصله وه - ګلالې
د ،، خان ګل کاكا ،، لور وه او ،، شېر ګل ،، د هغوي د کور

پېدائشی نوکر ۋ - پېدائشی ئىكەنچى د هەغە پلازىرىكە ھەمم ددى
كور نىك خوارە پاتى شوي وو -

گلالى د دولت پە فاصلۇ عقىدە نە لىلە ئىكەنچى نو خوشۇ
خەلە ئىپ شېرى گل تە د خېلى مىنى ئەظەار كەر ۋ - ولې شېرى گل
دومرە ھەمت نە شو كولى -. د خان گل كاكا پە زرە د لوردا
عادتونە جور نە وو خوغى ئىكەنچى شو كولى چى گلالى
نيازبىنه وە او د هەغى زرە ماتول ورتە گران بىسكارى بىل - چى ايلە
پېغۇلە شوھ نو خېلى ورارە سەرە ئىپ د ژوند پە زىندان كېنى بىسکېل
كەر - هەغى ھېر ورژىل ولې اخىر ئىپ د ,,پېستو،، پە كېنى سەر
كېنىسى دو - خود وادە نە پەس هەغى د سکون ساھ چىرى ھەم
وانخستە - د هەغى خاوند د پلازىرىكى يۈزۈئى ئىكەنچى نو چا
ورتە ،، بىنە خېرە ،، ھەم نە شوھ كولى -. هەغە بە تولە تولە شىپە
يارانو سەرە بەر گرخىدۇ - او گلالى بە د شېرى گل پە غەم كېنى
او بىنكىپى توپولى - بلخوا د گلالى د وادە نە پەس د شېرى گل مزە
ھەم ورو ورو كەپدە - هەروخت بە پە سوچۇنۇ كېنى ھۆب ناست ۋ -
ولې دا احساس ئىپ چالە ھەم نە ور كولو چى گىنى هەغە تە د
گلالى نە بىغېر دا ھەر خەنە ئىمگەرى بىسكارى -

د وادە نە يو كال پەس د گلالى خاوند امرىكىپى تە پە
سېل لارو او گلالى پلازىرى كەر راغلە - كەلە كەلە بە ئىپ شېرى گل

وليدو - دواړو به یو بل ته وکتل او د یو بل په مجبوری به ئې د
صبر ساہ رابنکه.

او بیا یوه ورڅي د ګلالۍ د کور ټول خلق د محمد
خان د زوئی وادۂ له بر کندی ته لازل نو په خوشی کور کښې د
ګلالۍ جذبات راولپزېدل . د هغې په زړه کښې ناقراری
غور حنگونه شروع کړل . اخر صبر نه شوه . د لوئې دروازې نه
ئې سر رابنکاره کړو او په حجره کښې ټورپند سر ناست شپږ
ګل ته ئې اواز کړو . د شپږ ګل د پاره دا د نه منلو خبره وه حکمه
نو زړه ئې درز او خورو . د کتنه نه را پا خېدو خو بیا اټاله و درېدلو .
دې فکر یو پوچې ورشی او که نا . خو چې ګلالۍ بیا اواز کړو
نو .. شپږ ګل نزدې ورغړ - هغې ته ورته کور ته د دتنه راتلو
اشاره وکړه ... او بیا لپس ساعت پس دواړه په خوشې کمره کښې
یو بل ته مخامنځ ناست وو . د ګلالۍ زړه بې اختياره درېدلو .
هغې یوه خبره کوله او د شپږ ګل په مخدوار خطايی رنگونو
نور خه وئيل .

د خه ساعت د پاره خاموشی وه . بیا ګلالۍ په
ربډونکو شونډو ووې ،، ماته وګوره زه جینې یم او هغه هم یوه
پښتنه جینې بیا هم زه هر خه کولې شم او ته خوزلمه ئې تکړه
ئې نو ولې دې رنګ داسې زیر تښتېدلې د ډې شپږ ګله د زلمو
سره بزدلې خوند نه کوي ، هغې د شپږ ګل په ستر ګو کښې د

نتوتو کوشش وکرو - خوشپر گل تری سترگی بلخوا وارولی ..
 زه ستا په جذباتو پوهېبم گلالی ... خو ، د هغه خبره په مری
 کښی ونبته - او گلالی د هغه په مخ د مجبوری رنگونو ته
 وکتل - خبر د مه ته هېڅ مه کوه دا ټول کار به زه وکړم ، ، ته به
 بېګا ته د کوتې نه بهر خملې دا زما حکم د مه ، گلالی دومره
 قدري ووي او په خه کار پسې پاخېدہ .

د شپر گل په مری کښی لازې او چې شوي - هغه د خان
 کاکا په نمک رالوئے شوئه - ځکه نو چري ئې هم د اسي نه شو
 کوله چې د پلار نیکه د کلونو په خدمت باندي اوږد پوري کري -
 هغه په دې هم پوهېدو چې که چري خان کاکا په دې هر خه خبر
 شو نو هغه به یوه لحظه هم ژوند مه پري نه بدی - هغه هېڅ
 فېصله نه شوه کوله - د کور نه بهر راوو تو - په حجره کښي ئې
 چیلم دوه درې ځله د کړو خو هېڅ خوند ئې ورنه کړو - کله به
 ئې وئيل چې ، بېګا ته هدو کور ته نه خم ، او کله به ورته د
 مینې او جذباتو احساس ډاه ګيرنه ورکړه چې ، ګوري نا ...
 گلالی ستا د پاره خومره لونې قرباني ورکلو ته تياره ده - اخرا
 ته زلمې ئې پښتون ئې نوبیا ولې د یوې بې وسه پېغلې د
 جذباتو قدر نه شي کوله ، ،

په دې فکرونو او لامحدوده سوچونو کښي مابنام شو -
 د مور او پلار د بیابیا منت با وجود شپر گل ورتۍ ونه خوره او

سم د مابنام نه ئې د کوتىي نه بھرپه پروت كت كىنىي پىنىي
وغزولىي . هغە خو خلە سترگى پتىي كرىي او هر خل ئى د خپل
زەه هر درز داسىي محسوس كرو لكە چى گلالى را روانە وي .
هغە خوشحالە هم ئا او وار خطا هم . پلاز ورتە ووي چى ،، هلکە
د ژمىي شېپە د بھر مە خملە ناروغە بە شى ،، خو هغە ورتە
صرف دومره ووي چى ،، دنتە مى ساھ ۋېبېرىي ،، مور ئى
ورباندى ۋوبە بېستن واچولە او پخپلە دنتە كوتىي تە لارە .

شېپە يخە وە . د غرونون پە سرونون و اؤرۈي شوي وي . خود
مازيگىر نه پس موسم صفا شۇمە ئەتكەنۇ د خوارىسىمى د
سپورىمى شغلې نورى ھم يخى وي چى خنگە خنگە شېپە
پخىدە . د شېر گل تلوسە نورە ھم سېوا كېدە . دوه درى خلە د
پىشود پىنسو بىكالۇ سرە پە كت كىنىي رانېغ شو . كله كله بە ئى
چى پلاز دنتە پە كوتىي پە دە و اۋېرپە د نو دلتە بە شېر گل
غۇرونە نېغ كېل . چى كله شېپە بىئە او غزېدە نو د هغۇي د كور
دروازە و رو غوندى بىرته شو . پە شېر گل يوه تېھ تلە او بلە
راتلە . هغە د ور خلاصىدو نە پس د گلالى د پىنسو بىكالۇ
اورپە چى و رو و رو د هغە كت پورى راورسېدە . هغە پە ئان
پورى بېستن نورە ھم كلكە كرە خو ساعت تېر نە ئە چى ،، چا ،،
بېستن و رو غوندى رابىكە او بىا غلىي غوندى د شېر گل خوا

ته را وختل . د شېر گل ساه بنده وه او تول وجود ئې خوله خوله ئ
ھغه نئە پوهېدو چې خە وکري .

خە ساعت خاموشىي وه او بىا پە شېر گل چا ورو غوندى
پىنسە واچوله . ھغه غوبىتل چې چغى كري خود ويرى نە ترى
اواز ھم نئە شو ختلە . ساعت تېرنە ئە چې چا ترى لاسونە ھم
چاپېر كرل . د شېر گل پە ذهن كىنىپى د رسوايى ھېبتىناك
احساس را ئىبارېدو د ھغە پە مرى كىنىپى لارې اوچى شوي . د
وينى چلن ئې نور ھم سېوا شوا د شېپى د تېرىدۇ احساس
ورتە هلە وشۇ چې كله ئې د پلاز خبىرى واؤرېدى . دا خو
دپاسە سره غرمە ده او شېر گل بچى مې نن ھلە د پاخېدو نوم
نئە اخلىي ، ،

د شېر گل د تول وجود نە لکە چې دم ختلە وي . ھغه
بېستن پە ھان پوري نورە ھم كلكە كرە . لاس اوس ھم د ھغە د
غارى نە چاپېرە ئە . د ھغە هر يورگى بې اختيارە دانگل او د
پلاز د بې عزتى احساس پە يو دوھ كىنىپى اتالە كەرە ئە . ھغە نئە
پوهېدو چې خېلىپى مور او پلاز سره بە خنگە سترگى لگويم .
ھغە د پلاز خبرو تە غورۇنە نېغ كري وو . د خان كاكا زوم
بيگا د اميرىكىي نە وابس راغلى دە چې شېر گل پاخي نو هلته
ئې ولېرە او زە خارۋۇ لە گىاھ راۋرم . ھغە د پلاز د پىنسو اواز
اور بىدو . چې د كورە ووتولى د پلاز دې خبىرى د شېر گل پە

ذهن کښې یو بل طوفان راپورته کړو . هغه نئه پوهېدو چې د خان د زوم سره به خنګه سترګې لګوی . مورئې ورته درې حله او ازاونه وکړل . خوشېر ګل خان نا غرضه کړو . هغې خان سره ووې ،، ته خو په سړیتوب نئه پوهېږي خواودرېږد چې دا بېستن درنه ګوزار کرم چې پاخې او که نا ،، د شېر ګل د سرنه شنه لوخره وخته . هغه د مور د هر قدم او از داسي اوږدو لکه چې زړه له ئې خوک د پلک ګوزارونه را اچوي .

چې مورئې کټ ته نزدي راغله نو بېستن ئې تري په درز لري ګوزار کړه . شېر ګل زړه ګلک ونیولو او سترګې ئې پتې کړي ،، ووې دا خو ،، خیالې ،، هم راغلے د مه ،، خوشېر ګل د مور په دې خبره هډو پوهه نئه شو . د مور نه ئې مخ واړولو او چې سترګې ئې پرانستې نو کشر ورور خیالي تري دواړه لاس چاپېره کړي وو . شېر ګل یوه او بدہ ساہ رابسکه او چې ئې اوکتل نو د خو ورخو ،، دیارې ،، ستړئ کړئ خیالې لاوس هم بې غمه اوډه و .

خوک تر سحره ارمانونه ژاپي

خوک بې پروا په خوب اوډه پراته دې

تهينکس گاډ

هغوي دواړه خاموشه ولار وو . کله کله به ئې یوبل
ته وکتل ولې بیا به ئې سترګې بسکته کړي . دواړو د یوبل د
زړه درزار اوږدءه . ولې چا هم دا همت نه شو کولې چې دغه
اظهار په شونډه راولي . په دېوال باندي یو جولاچاق چاق
خپلې جالي ته روان ؤ . هغوي دواړو د جولاد پنځواواز هم
اورېدے شو او په جاله کښې د نښتي ماشي د خانګونو سور

هم - د کړکۍ په نرو نرو چاؤ دونو کښې خورډ خورډ هوا راتله چې د کړکۍ پردي ئې خوزولې دوي د پردو د خوزیدو دغه اواز هم اورېدو - په دې دومره خاموشی کښې ،، یو خاموشه اظهار ،، د مینې خبرې کولي او دوي دواره په سترګو سترګو کښې په دغه خاموشه اظهار پوهېدل -،، جمال ،، چې د ډېر وخت نه د ،، شميم ،، په مخ سترګې بنځې کړې وي بې اختياره ووې ،، ش - - - شميم ،، شميم لکه چې د یو ژور خوب نه راپورته شوې وي -،، هن ،، هغې غلي غوندي ووې - جمال په اوچو شونډو زبه رابنکه د زړه خبره شونډو له راغله او د هغه د زړه درزا د قابو نه بهروتله ،، ته دا خپل لاس زما په سينه کېږدنه نو پوهه به شي چې زه خه وئيل غوارم ،، شميم داسي محسوسه کړه لکه چې جمال عن د هغې د زړه خبره کړې وي - د خه سوچ نه بغېرئې منګل د هغه په سينه کېښوده - او مخ ئې بلخوا وارولو - د جمال د وجود هري ذري اور واخستو - هغه په خپلو رګونو کښې د شميم د بدن ګرم واله محسوس کړو -

هغه غوبنتل چې شميم د خپلې سينې سره جوخته کړي خو چې باهرئې د هغې د پلار خبرې واټرې دې نو وبوېندو - هغه د شميم لاس په خپلې سينې پوري کلک ونيولو -،، ته پوهه شوې ? هغه په نبنتي اواز کښې ووې -،، خدائې پاک دې ما مره کړي ،، د شميم په سترګو کښې د مجبوري اوښکې

لاري راغلي . جمال د هغي په خوله لاس کېښودو . او بيا ئي د هغي مخ په دوارو لاسونو کبني ونيوؤ . ، داسي مه وايه شميم په ما اعتماد کوه ، مکمل اعتماد ، ، زما په تا مکمل اعتماد دے . خو خدائى خبر جماله ... خدائى خبر چې دا زره مې ولې كله كله دا خبره نه مني تا خوزه په داسي امتحان کبني اچولي يم چې زه ئې هلوو په چل نه پوهېرم . ما خو چري دا سوچ هم نه ئو كرە . دا هر خە خنگه اوشو ، ، شميم يو نظر بىكته وكتل او بيا ئي د جمال سترگو ته سترگي راواړولې . ، کاش وخت هم په دې خائى او درېدە شوئ چې ما خپل پاتې تول عمر تاته په کتو تېر كرە وە . کاش تا تول عمر هم زما سوچ كولى شوئ ، ، هغي دومره قدرې ووي او بيا ئي خپلي او بنسكى قابونه كرە شوي . جمال د هغي هري او بنسكى ته د خپلي ميني بندونه وهل او هغه ئې دلاسه كوله . ، شميم زما دې ستا په دې پاكه مينه قسم وي چې ما نه ددي نه وراندي د چا داسي سوچ كرە دے او نه دې خدائى پاك زما په زره او ذهن کبني ستا نه سېوا بل خوک خائى كرې ، ، .

په دې اورېدۇ خدائى خبر شميم ته خە خبره رايادە شوھ هغي خپلي او بنسكى اوچي كرې او په رېپدونکوشونه وئي ووي . ، جماله ماله داسي کول نه وو پكار حكە چې زموږه تر مېنځه چېره لویه فاصله ده دا ما خە وکړل ... زه خومره کم عقله يم ، ،

هغه د کت لنگي ته کېپناسته او په دواړه لاسونو کېښي ئې خپل مخ کلک ونيو . جمال خه ساعت اطاله او درې د بیا ئې په غريو کېښي ووي .،، شميم ته د جذبو په صداقت ايمان لري ،،، شميم سر و خوزولو او جمال خپله خبره او پده کره .،،، زه د مينې تقدس د جذباتو په لمبو کېښي نه شم ستی کولے . ته باور لره چې که چري تول عمر راسره داسي په خوا کېښي ناسته ئې نوزه به درته ګورم . شميم زه يو شدل پښتون يم او د يوي پښتنې پېغلي مجبورياني پېژنم ،، د شميم زړه له خدائې خبر چې بیا خه راغلل ورو ورو سلګو وينوه .،،، ته نه پوهېږي ،، هغې دومره قدرې ووي او بیا سلګو سره هتيکو ونيوه .

د کمرې نه بهر د شميم سور چا سره په خبرو تيزه تيزه لګيا وه او دلتنه د جمال په زړه کېښي د مينې طوفان غورخنگونه وهل .،، شميم داسي مه کوه خوک به رانتوخي ،، راخې دي کنه زه د چانه ويرېږم خونه ،، شميم په اعتماد ووي . که هر خود هغې لهجه کېښي اعتماد ټ خود جمال نه ساګ سيلۍ وړئ ټ . هغه په درنو قدمونو شميم ته ورنزدي شو او په ربډونکو لاسونو ئې راپاڅوله د شميم زړه نور صبر ونه کړو او جمال ته ورتر غاره وته هغه ټوله لکه د پانې ربډه . د جمال په ټول بدن کېښي د شميم د بدن ګرم والي چورلکونه خورل . هغه د شميم مخ دواړو لاسونو کېښي کلک ونيو . د اوښکو ډکې

ستره گي ئې ورله بىكلى كېرى - د شميم د هر اندام نه لكه چې ساه ختلىپى وي او جمال د خپل كېفيت اندازه ونە لگولىپى شوه -
 هغە خە ساعت خپلىپى شوندەپى د شميم پە ستەركو اينىپى وي -
 او چې بىائىپى كله خپلىپى رېبىدونكىپى شوندەپى د شميم پە زىپو تېبىتىدلۇ شوندۇ و اپىنىودىپى نود كمرىپى دروازە پە درز بىرتە شوه او جمال د كرسى نه سر د لاتدى راپېپوتۇ - نو كرپە وار خطايىپى رامنەپى كېرى ، سر... خېر خود مە كنه ، ، هغە جمال د فرش نه راپورتە كېرو - جمال پە بقو ستەركو يۈنۈز نو كر تە وكتل ، يو گلاس او بىئە ، هغە پە اوچۇ شوندۇ و ژىھە رابىشكە - د هغە زىۋە او سەم بىي اختيارە دانگل ستەركىپى ئې پتىپى كېرى يوه ارددە ساه ئىپى رابىشكە او د خولىپى نه ئىپى بىي اختيارە وختىل ، تەھىنكس گاھ ، (THANKS GOD)

داسىپى حالت سوزورو لىيە
 چې تصور دىپى هم كولى نەشم

أخبار

صوبیدار نېک عمل خان د خپلې نوکرى اخري
سلوټ هم دومره په چستۍ سره وکړو چې هلهو د چا یقين نه
راتلو چې ګني د هغه عمر پوره پنځوسو کالو ته رسېدلې د مه -
هغه د خپل ریټیايرمنټ کاغذونه د کرnel صېب نه په ډېر احترام
راواختل او چې کله ئې په دوېم حل لاس تندی ته پورته کولو
نو کرnel صېب ته ئې په ژور نظر وکتل او لکه د نور کله په شان

ئې دا ئەل ھم د اسې محسوسە كړه لکه چې د هغه په وړاندې د هغه زلمے زوئې ارشد ولارو وي.

صوبیدار نېک عمل خان فوڅ ته په دې ارمان راغلے و چې هغه به هم يوه ورځ لوئې افسر شی ولې د تعليم د کمي په وجهه ايله د صوبیداري عهدي ته رسيدلې و . خو هغه مايوسە نئه و او د خپل ارمان د تكميل دپاره ئې سترګې د خپل زلمي زوي ارشد په لور وي . ارشد اوس اوس د دولسم امتحان پاس کړئ و . پلار به د شپې تر ناوخته پوري زوي ته د خپلې نوکري د زمانې قيصې کولي . او زلمي ارشد ته به ئې وئيل چې زد د هغه ورځې په ارمان یم چې تا د فوڅ د یو لوئې افسر په وردې کښې ووينم . هغه ته د پلار د جذباتو علم و حکمه نو د آئي ايس ايس بې د امتحان دپاره ئې تول ضروري کتابونه راجمع کړي

- ۶۶ -

او بیا هغه ورځ ھم راغله چې ارشد د کمېشن په وړومبني ټست کښې د پاس کېدو نه پس کواتت ته د آئي ايس ايس بې دپاره لارو . او د مقابلي په دغه منه د کښې د خپلوا ملګرو نه په هر قدم وړاندې لارو . د خو ورځو د امتحان نه پس چې هغه کور ته واپس راتلونو په مخ ئې یقین او اعتماد دواړو چور لکونه خورل . د ارشد په ليدو د صوبیدار نېک عمل خان زړه د خوشحالی نه بې اختياره ودانګل او د زوي نه د خئه

اور بدونه وړاندې ئې په درز سلوټ وکړو . ارشد د خندا شين شو . او پلاز ته بې اختياره ورتر غاره وتو او بیا د شپې تر ناوخته پوري ارشد خپلې مور خپل پلاز او ماشومې خور ته د آئي ايس ايس بي د ترييننګ قيصې کولي . او هغوي ټول ورته غوب غوب وو .

د رزلت د انتظار دغه خو ورځې ډېري ګرانې وي . مور ئې په نفلونو او دعاګانو نه ستري کېده . ماشومې خور ئې خپلې جوړه جامي او لس روژې منلي وي او پلاز ئې وړاندې نه د خيرات دپاره د ، ګوندل ، ، نه مېښه راوستي وه . ارشد ته د ټول کور ددي ناقراری او انتظار احساس و ځکه نود پلاز په مشوره د رزلت د پوبنتني دپاره کوات ته روان شو . هغه د خيالونو او فکرونو یو لوئې سېلاپ په مخه کړئ . هغه په فلاتنګ کوچ کښې د ناستو کسانو په خبرو نه پوهېدو . هغه داسي محسوسو له لکه چې دا د هغه ماتحت سپايان دي . په زړه زړه کښې ئې هغوي ته د چپ کیناستو حکمونه هم ورکول . په فلاتنګ کوچ کښې غربدونکې موسيقې د هغه په ذهن کښې داسي الول کېدله لکه چې دا هغه ته فوخي بیندې غربېري . د سړک په خوا خوا ولارې ونې هغه ته د سلامې په غرض ولار کسان بنسکارېدل . فلاتنګ کوچ لکه د سيلۍ روان و . او چې کله ئې د یو تړک نه لار اخسته نو مخامنځ ورله بس راغعه خلقو

يو جرق واورپدو او بیانه د چا د ژرا او از راغه او نهه د چا سلگی واورپدی شوی . په فلاتنگ کوچ د چا د گاهدي گمان نهه راتلو . او په حادثه کبني په مرو کسانو د بنیادمو یقین نهه شو کبد مه . په سوونو خلق راتلل وربدل وارخطا کبدل توبې ئې ويستلي او په مخه تلل .

بيا صبا له د اخبار په ورومبي صفحه ددي حادثي خبر
 په لويو کربنو کبني چاپ شوم ؤ ... د اخبار په دوپمه صفحه
 په آئي ايس بي کبني د کاميابو کسانو نومونه چاپ شوي
 وو . چې پکبني د ارشد نوم هم ؤ . او د اخبار د درېمي
 صفحې په اخري برخه کبني په وينو لرلى يو مسخ شوم تصوير
 چاپ شوم ؤ چې لاندي ئې ورته ليكلي وو .
 ,, د فلاتنگ کوچ په حادثه کبني مرو شوم هغه بد
 قسمه زلمع چې لاتر او سه ئې د وارثانو پته ونه لگېده ، ، .

کړه وړه کربنه د شګو په سر
 وخته ! لا جور نهه ووم چې وران دي کرمه

تصویر

توله ورخ باران وربدلی ؤ . او چې کله د ژمی دغه يخه
ورخ د تيارو په تورتم کښې ورو ورو ورکېده نو د اسمان په مخ
وريخو په یوبل پسې منډې وهلي - سپوربمى به کله کله وريخو
د تور خادر نه د لې ساعت د پاره مخ رابسکاره کړو - یونظر به
ئې په کائنا تو خپلې پلوشې خوري کړي . بیا به ئې لکه د ناوي
سترهکې د وريخو په پلوشو کښې پتې کړي . ساعت تېر نئه ؤ چې

د اسمان برپښنا سېوا شوه . او بیا د دغه برپښنا سره په غرونو د تندرونو پرپوتو آوازونه هم هر چا واټرپدہ خو په کلی کښې داسې خاموشی خوره وه لکه چې هر چا د خپلو کورونو نه کډي کړي وي . د باران خاځکي داسې بې ترتیبې راپرپوټل لکه چې څه رنګي چې خوک چاله په مخ درنې درنې څپپې ورکوي . سیفور په دغه زول او طوفان کښې ګوډ ګوډ روان و .

چې کله به د هغه په لمدو جامو د اسمان برپښنا او لګېدہ نو د هغه په ګس مت او بنسی خپه به د باران د او بوسره ګډي ودې وینې بنکاره شوې . هغه په ئان پسې ئان رابنکلو ولې په شونډو ئې زیږیگئ نه راوستو . او بیا چې کله هغه یوې دروازې ته نزدي شو نورو غوندې ئې دروازه او تکوله . هغه دروازې ته د ارمان او حسرت په نظر کتل . او چې په دوبم حل ئې دروازه او تکوله نو ... دروازه خلاصه شوه . یو سپین بېرے با باسیفور ته مخامنځ راغې . سیفور د هغه ستړګو ته او کتل . اسمان او برپښیدو . او بابا پوهه شو . چې سړے ډېر ژوبل دے . هغه سیفور ته دروازه خلاصه کړه ... او ورته ئې د دنه راتلو او وئيل . سیفور یوه اپدہ ساه رابنکه . بابا هغه له او بده ورکړه او دروازې ته نزدي کمرې ته ئې دنه کړو . سیفور د یخنې نه رېدو . او بابا ته د موسم احساس و . هغه زر زر هور بل کړو . او

چې کله د هور رنا په سیفور اول ګېدہ نو بابا د هغه زخمونه
واضح او لیدل.

دواړو به یو بل ته په ژور نظر کتل خو چا هم خبره نشوه
کولئ - اخر بابا غلي غوندي اوو مه ،، ستا خولکه چې زخمونه
ډېر ژور دي - او درې به چې څه پتی درله او کرم ،، بابا چې خنگه
په پتی پسې پا خېدو نو سیفور ورته بیا په ډېر غور او کتل - بابا
څه توکي او سوزول او چې د سیفور په زخمونو ئې پهې لګولي
نو سیفور د اسي محسوسه وله لکه د هغه په زړه ټکورنه لګي -
چې کله د سیفور لږه تسلی او شوه - نو بابا ورته ګرم خادر
راوا خاستو - او ورته ئې اوو مه چې او ده شه چې کله صبا
رأو خېزې نو ... بیا به پخیله مخه ځې - سیفور بابا ته یو حل بیا
په غور او کتل - ببابا د هغه د ستر ګو په تجسس او سوالونو
پوهېدو - په ډېر چل ئې تري د زخمونو سوب او پونستو - سیفور
خبره الول کره او دومره قدرې اوو مه چې دشمنان را پسې وو -
دغه خو ډزه په مقابله کښې لګېدلې يم - او که چرې تاسوراله
امن نه ومه را کړے نو ... ،

د بابا او سیفور چې کله خبرې او بدې شوي نو بل خوا د
عبدالجبار خان بې بې په کور کښې حیرانه او دریده او دې
فکر یوره چې په دې توره تیاره کښې د هغوي نوکر په خپله
وره کوتې کښې د چا سره خبرې کوي - هغه د ګو تو په سرونو

کوتې ته نزدی راغله. خە ساعت ئې خبرو ته غور او نیوە. بىا ئې د ورە پە چوند كىنىي غلى تماشە او كە. د هغى نظر د اور پە لمبو كىنىي د سيفور پە مخ پرپوتۇ - زرە تە ئې ھېرى وسوسى او سوالونە راغلل خو.... خۇ خاموشە پاتى شوه.

د سيفور پە مخ ناقرارىي واضحە بىكارىدە. هغە ارخونە بدلول او د سېپىن بىري بابا سره ئې خبىي بدلولىي رابدلولىي. ،،ما پە ژوند كىنىي ھېر خە لىدىلىي دى. د خېل ھوس دپارە مې ھېرى وينى تو يى كىرى دى خو... اوس ملامته يم. ما تە احساس كېرىي چې كەپردى سل كورونە وران كىرى خېل يونشى آبادە ولې،، - باباددى خبىي سره سر أۇخوزولو. او بىا ئې سيفور تە اوئىل.،، مېلەمە چرتە خېل زرە دى ھم درد كە دە. سيفور د لې ساعت لپارە پە سوچ كىنىي لازو بىا ئې. يو سورا سوپىلە او كە.،، هو بابا يوه واقعە داسې د چې زما پە دى مجرم ذهن كىنىي ھە وخت ازغىي كېرىي. زما پە ضمير بىا بىا چكۈنە لگوي. خو... بابا چې كله د عقل سترگىپە رېندىي وي او سەرە خېل غرض را اخستىر وي نو ھاغە خە كوي چې د انسانىت ترى ھم ويرە كېرىي،،، هو تاربىتىا اووە،،، بابا د سيفور د خبىي تائيد او كە.،،، تا راتە قىصە كولە،،، سيفور پە اوچو شوندۇر زېھ رابنكىلە.،،، بابا دا ھم داسې د ژمىي ورخى شېپى وي. ما تە چا اوئىل چې د امان كوتى كلى د عبدالجبار خان نو كرى

پوره شوی ده . لوئے افسردے . او نن صبا به د پینشن پنډه روپی را اخلي . د عبدالجبار خان د نوم د او رېدو سره د بابا غورونه او درېدل . او په واژه خوله ئې او وے ، بیا ، ، ؟ سیفور اړخ بدلت کړو او قیصه ئې بیا شروع کړه . بیا زه په دې غم کښې اخته شوم چې دامرغی مې د ګوتونه او نه ئې حکه نود هغه څارنه مې شروع کړه . او چې په کومه ورځ هغه د بینک نه پسې روا اخستې نوزه هم په بینک کښې ولار ووم . د هغه په لاس کښې دومره ڏپرو روپو زما د ضمیر سترګې ړندي کړي . چې هغه د بینک نه او وتو نوزه ورپسې شوم . هغه چې په ما پوهه شو نود خان د خلاصي د پاره ئې ڏپري منډې او وهلي خواخر زما د پنجې د لاندې راغر . . . بابا هغه ما ته ئې ڏپر منتونه او کړل خوما د هغه نه د هغه د خلوپښتو کالو خواري په لږ ساعت کښې او تروپله . او چې کله مې زړه ته را غلل چې داسي نه صبا له زما د جرم پته او لګي نو د خه سوچ نه بغېر مې دوه درې ڏزه په سر او ويشتو . بابا . . . زه هر خه هېرو لې شم خود عبدالجبار خان هاغه اخري سلګکي هاغه سوالیه نظر نشم هېرو لې . کله هم نه ، ، ـ

چې خنګه سیفور دا قیصه کوله نود بابا د مخ رنګونه بدليدل رابدل لیدل . . . چې کله د اور لمبه تیزه شوه نو سیفور د بابا د مخ تبنت بدلي رنګونه او لیدل . خو هېڅ ئې او نه وئيل .

بابا غلے غوندي پا خېدو. دروازه ئې خلاصه کره. او چې کور ته دته شو. نو سیفور د اور د لمبې په رندا کبني مخامنځ په دبوال د عبد الجبار خان عکس اولیدو. د هغه سترګې بقې را اوو تې په مرى کبني ئې لارې اوچې شوي. هغه لکه د بُت مخامنځ عکس ته کتل بل خوا بابا ساه په توپک پسي مندې کره. چې څنګه ئې توپک ته لاس کرو نو د شانه نه ورته چا په اوړه لاس کي خودو. بابا او بوګنيدو. چې شاته ئې او کتل نو مشره بي بي ولاره وه. د هغې په سترګو د هور لمبو چورلکونه خورل. بابا به خه وئيل چې مشرې بي بي ورته اوو مه، ما هر خه واوريدل. زما په زړه کبني ستانه د انتقام اوږد پرسپوا د مه. خودا د یو پښتون کور د مه. او د پښتون کور ته چې خوک د امن د پاره راشي نو په هغه ډز کول نه پښتو ده او نه غیرت د مه. بابا نو سیفور زخمي د مه او په زخمي لاس پورته کول نوره هم بده خبره ده. ورشه او د کوره ئې باهر کره،،،.

سیفور دا هر خه په خپلو غورونو واورېدل. هغه ته ئان نور هم مجرم بنسکاره شو. او چې کله بابا خپلې کوتې ته راتلو نو بیا سیفور د شپې په تیاره کبني په تیزی سره وتلى ټه. بابا وریسې باهر ته مندې کړې خود شپې په تورتم کبني هغه ته هېڅ نه بنسکارېدل. . . خو لحظې پس د ټول کلي خلقو یو ډز

واؤریدو ددغه ډز د اورپدو سره د عبدالجبار خان د بنځی زړه
ته ډېر سوالونه راغلل خو هغې خپل نوکر ته هېڅ اونه وئيل.
او بیا صبا له د کلی په لارو کوڅو کښې هر چا دا خبره
کوله چې د بې شمیره بې ګناه کسانو قاتل سیفوری بیګاه په
نیمه شپه کښې ،، خپل ئان ،، پخپله اوویشتو.

چې احساس شي ملامته ضمير ويڅ شي
نو ژوندون بیا د ژوندون په اوړو بار وي

قتل

د ساده کلي په سادگي کښي لاوس هم مستي په غورخنگ وه په ګودرونو کښي به هر مازيگر بنسکلاګانو یوبل له غاري ورکولي . په تنورو نو به د پېغلو خنداګانو نوره ګرمي پېدا کوله . د چnar په لورو بناخونو کښي به تالونو ، ژوند ، له جوتي ورکولي . کورونه ، خر ، وو خو ضميرونه پاک وو . کوخي ، تنگي ، وي خوزرونه فراخه وو . ديوالونه کچه وو خو

، لوظونه ، پاخه وو . په جوماتونو کبني به تر ناوخته خلقود
کلي په مسئلو خبرې کولي او په حجر و کبني به لاس اوس هم د
رباب تارونو د وختونو نغمې وئيلي .

جمال او مرجانه هم د ژوند د رباب ، دوه نغمې ، وي
د جمال د ھوانى او بنايىت خبرې به په گودرونو او تنورونو
کېدى . خود مرجانې د پېغلتوب خبره د چا په خوله نه شوه
راتلى .

د دواپود کليو تر مينخه ايله دوه ميله فاصله وه . ھكه
نو غم بنايى شريکه وه . مرجانه د وركوتواли نه د جمال په نوم
وه . جمال د کمال خان زوئى ئ او کمال خان د مرجانې د پلارد
مودو يارؤ . دواپود ھوانى د پر رنگونه په يوبيل شيندلي وو او
د وخت تېرىپدو با وجود لاوس هم په دغه رنگونو کبني ھلاوه .
او بيا چې کله د رباب دغه دواپه نغمې په يو سر کبني ھائى
شوي نو په توله ، علاقه ، کبني خوشحالى وه . مرجانه د
جمال په کتو نه مرپده او جمال د مرجانې په ستر گو کبني ورك
ۋ .

كشماله د مرجانې کشره خور وه او نعيم ئې مشرورور
ۋ چې په فوخ کبني مېجرۇ . مېجر صېب به کله کله په چوتى
کلي ته راتلو او هر خل به ئې تر ناوخته پوري كشمالې ته د فوخ
قيصې کولي . كه هر خو هغې دغه قىصې خو خو خلە اوريدلى

وې خود ورور د زړه د پاره به ئې ورته هر حل غوب نیولې ټکه چې مېجر صېب په کشمالي ډېرزيات مئین ټ او کشمالي ته د دغه مینې پوره پوره احساس ټ.

بلخوا جمال د مرجانې په ټول تېر ګران ټ . ولې کشمالي به په هره خبره کښې د هغه ڈکر کولو او چې کله مرجانه واده شوه نو کشمالة به اکثر هم خور کره وه . هغې به چې کله جمال ته په ډېرس مینه ، بهائي جان ، ، وئيلو نو د هغه په ستر ګو کښې به د خوشحالۍ اوښکي لارې راغلي او د زړه د رباب هريوتار به ئې داسي نغمه شروع کړه چې هغه به پري پخپله هم نه پوهېدرو .

د واده نه یونیم کال پس چې کله مرجانه د وړومېي ماشوم د کېدو په موقعه ناروغه شوه نو کشمالة د هغې د خدمت د پاره په ڈئراغله د خور خدمت سره سره به چې له هغې جمال له جامي استري کولي هغه ته به ئې روتۍ اېښوده د هغه پېزار به ئې پالش کولو نو زړه او ضمير به ئې د یو بل نه داسي عجيبة عجيبة پونښنې کولي چې د کشمالي نه به یوه دوه خطا شول . د ئان سره به ئې ډېرڅه وئيل کوم چې صرف هغې اوريدي شول .

چې کله د مرجانې ماشوم د خلوېښتو ورڅو شونو هغه پلار کره لاره . کشمالة په دغه ورڅه ډېرڅه خوشحاله وه . مرجانې

مور ته د خپلي ناروغتيا قيصي کولي او کشمالي د ،، بهائي جان ، نه په دروغه گيلي ماني کولي . ورخ تبره شوه . او چې کله مابنام تياره خوريده نو مېجر صېب هم راغعه . په کور کبني په خنداګانو جوختې غاري ورکړي . کشمالة په کور کبني په توده توده ګرڅده او چې کله شپه په غزيدو شوه نو کشمالي د کور په لویه کوته کبني خپل ورور او ،، بهائي جان ، له کتونه سم کړل . خبرې وشوي . گيلي ترسره شوي او بيا په کور کبني په ورو او ازاونه ورکېدل .

تول خلق اوده شول ولې کشمالي له خوب نه ورتلو . هغې بيا بيا اړخونه بدلوں . چې کله به ورله یو نازک غوندي خيال ضمير او تخلو نو د هغې د زړه درزا به سپوا شوه . په کت کبني به ئې سر راپورته کړو . ولې ګېر چاپېره به د خاموشۍ نه علاوه هېڅ نه وو . کله کله به ئې د سوچ په ولوونو کبني جمال ونبنتو . د هغه ټوانې او بنائست ته به فکر يوره . زړه به ورته دېرڅه ووئيل خو هغې ته به ځان دېر لوعې مجرم بنکاره شو . زر زر به ئې توبه وویسته او ستر ګې به ئې پتې کړي چې کله شپه توره هم پخه شوه نو مخامنځ په ځورند لالتمين کبني تيل خلاص شول او ساعت تېر نه ؤ چې تول کور په تيارو کبني ورک شو . دي تيارو د کشمالي زړه نور هم ناقراره کړو . جمال د هغې په ذهن او سوچ کبني د خنداشين ولاړ . ځان

سره د خه سوچ کولو نه پس هغه د کت نه راپا خېدہ . ګېر چاپېرہ ئې تورې تیاري ته وکتل . بیا د سروپښتئه سم کړل او د پنجو په سرونوند کور لوئې کوتې طرف ته روانه شوه . د هغې په هر رګ کښې وینې توپونه وهل . ساه ئې لنډه لنډه کېدہ . لاسونه او پښې ئې رېبدل خو ، زړه ، لکه د ماشوم د لاسه نیولې وه .

کوته له رې نه وه او ساعت تېرنه ؤ چې کشمالة د جمال د کت سرته ولاره وه . یو خو خله ئې او بدده ساه رابنکه او بیا ئې په رېبدونکي لاسونه د جمال په ، سر ، کېښودل . هغې د اسې محسوسه کړه لکه چې د وجود په هر رګ کښې ئې د اور لمبو چورلک خوبلې وي . هغه نه پوهېدہ چې خه وکړي جمال په ډوب خوب اوده ؤ او کشمالة ايله د کت بازو ته انډول شوې وه چې د کت بازو ګانو چغې کړي . د کشمالي نه لکه چې ساه ختلې وي . زر د جمال د کت خوا ته کښې ناسته . مېجر صېب په خپل کت کښې ډډه بدله کړه او چې بیا کشمالة په دغه تورتم کښې د چا په بنسکالو هم پوهه شوه نو نوره هم وارخطا شوه او په خرپوسو خرپوسو د کوتې نه بهر راوو ته .

د هغې د رګ نه خوله روانه وه . او چې خنګه خپل کت ته ورسېدہ نو خوره وره پې مخې راپرپو ته . هغې ځان سره په چغو چغو ژرل د زړه درزا ئې دومره سېوا شوه چې د هغې د برداشت نه وو ته . او کله چې دغه درزا ورو ورو کمبده نو د

هغې ژرا هم ورو ورو د شېپې په خاموشی کېنې ورکېده او چې
کله بیا د چاپېرچل نه د شېپې تور خادر راغونې پدو او د صبا
ستره که راختله نو کشماله په خپل کت کېنې بقې سترګې مره
پرته وه .

تا مې د حال پوبنتنه اونکړل
د زړه خبره وه په زړه پاتې شوه

استاذ گاډ مے واپس کرہ

،، جنت گل ،، اسمان تھ وکتل۔ او بیائی یوہ او بردہ
ساہ رابنکہ بپلچہ ئی پہ او بردہ کرہ او سترے سترے د کلی پہ
لور روان شو۔ د مانبام تیارہ خور بدونکی وہ خود کلی خنپی
زمیدار لاوس هم پہ خپلو کارونو کبنسی بوخت وو۔ جنت گل
ددغہ کلی والو سیوري لیدل چی د سپوبدمی پہ کچہ رنا کبنسی
تت تت بسکار بدل۔ هغہ تولہ ورخ پہ پتھی کبنسی تپڑہ کرپی وہ خو

د او بود کمي په وجهه ئي او بهه خور سرته نهه و رسوله د هغه
خولي له دوه درې ھله يوه تپه راغله اوبيا ئي داسي د ذهن نه
په بېرته لاره چي جنت گل ئي د لفظونو اندازه هم ونه لگولي
شوه .

كلع دومره لري نهه و . جنت گل چي كلي ته راؤرسيدو نو
بيا په كورونو كبني رنائگاني بلې كرم شوي وي . هغه د
خيالونو په ژور سيلاب كبني د ھان نه ورك و . ھكه نورته دا
پته اونه لگيده چي كله د خپل كور دروازي ته راؤرسيدو . هغه
بېلچه په درز دروازه كبني گزار كره . خپلې جامي ئي دوه درې
ھله او خندلې اوبيا د خپل محلت لوئې حجري ته ورغه .
په حجره كبني د تېنگ تکور محفل تود و . او چي كله به
چا د منگي د تېنگ او د ستار د تېنگ سره ، تپه ، پورته كره
نو جنت گل به په دغه ناقراره جذبو كبني خپلت شان عكس
بنكارېدو . هغه په فکرونو كبني ورك يو اړخ ته پخه ډډه
وھلي وه . او د تهولي ورخې د ستومانۍ د ويستو دپاره ئي د
كلي د زلمو مخونو ته په زير زير كتل .

كلع د تولو شريک و . ھكه نوركبني هريو مخد بل
سره اشنا و . دا ددغه كلي معمول وو او جنت گل ددي ساده
باده بنائيستونو يوه حصه وه .

چې کله شپه په غزېدو شوه نود کلي خلق ورو ورو په خورېدو شو خکه نو جنت ګل ته هم دا احساس وشو چې هغه د مابنام روئي هم نه ده خورلې . هغه کور ته په داسي حال کښې نتو تو چې په زړه کښې ئې یوې داسي وسوسې لتي وهلي چې هغه ئې احساس نه شو کولے . په کور کښې ډيوه تنه شان بلیده جنت ګل چې نزدي ورغه نو بسحه ئې ورپسي را پا خېدہ او په رې بدونکو شونه او ئې ورته ووي ،، بنه ده چې کور ته راغلي ،، جنت ګل د ډيوې په تنه رينا کښې د هغې په مخ راغلي او بسکې ولیدې . زړه ئې یونرے غوندي درز و خورو .، خبر خود ټه کنه ،، د هغه مری و نښته . بسحې ئې په خپل شلیدلي پیڅکي او بسکې وچې کري او جنت ګل ته ئې مخ را واړولو .،، د نازکې تبه هله او کمېږي نه ،، هغې دومره قدر له ووي او بيا ئې خپلې ماشومې لور ،، نازکې ،، ته وکتل چې او س هم د نغرۍ په غاره په پورت کت کښې پتهې سترګې پرته وه جنت ګل چې نزدي ورغه او د لور په تندې ئې لاس کېښودو نود وجود په هر رګ کښې ئې گرمي خوره شوه . هغه خپلې بسحې ته هېڅ ونې وئيل خو په درنو قدمونو واپس د کور نه راوو تو .

ساعت پس کور ته د لالtein یوه رينا رادنه شوه . د جنت ګل بسحې په دغه رينا کښې اندازه لګولے شوه چې دا د کلي بابو صېب د ټه چې ورپسي جنت ګل د بابو صېب صندوقچه په لاس

را روان ۋ - بابو صېب چې كله د نغري خواتە ورغىر او د نازكىپ پە تندىي ئې لاس كېنىدو نولاشوري طور ئې د خولي نە وختل چې ،، اف دا خۇدېرە زياتە تېھ ده ، ، هغە د ماشومىپە تندىي لوندە كېرىخ خوئلە كېنىدوه او بىائىپە ورلە خە شربت ورکرو - بابو صېب جنت گل تە تسلىي ورکە او ورتە ئې ووپى چې ،، دې شربت سره بە دا بىنە شي خوبنە بە دا وي چې صبا لە ئې د بنار لوئىز هسپتال تە ورسوئ ، ، د جنت گل پە مرى كېنى لارپى ونبىتىپ - بابو صېب تە ئې پە سوالىي نظرىنۇ وكتل خوبابو صېب د هغە بە ورلاندى ھېخ ونە وئيل او صندوقچە پە لاس واپس روان شو .

جنت گل ماشومى لور تە او بىا خېلىپى بىنخىپ تە وكتل خوک چې سر تور سر وارخطا ولازە وە ،، حوصلە كوه ، ، هغە خېلىپى بىنخىپ تە ووپى ساعت تېرنە ۋ چې ماشومى زېرىگىپە وكتل او پە ننبىتىپ زېبە ئې او بىهە وغۇنبىتىپ - جنت گل خېلىپى بىنخىپ تە وكتل د هغىپە مخ لىكە چې د اطمینان ننبىپە سكارە شوپى وپى - ماشومى تە ئې زر او بىهە وركرپى - د او بىو سره هغىپە سترگىپە وغۇرولىپى اول ئې پلارتە وكتل او بىا ئې مور تە وكتل او بىا ئې سترگىپە كېرىپە شېپە ورۇ ورۇ غزىدە او عن تردىپە چې د سحر اذان وشۇ خۇ جنت گل او د هغە بىنخىپ دواپۇ يوبىل تە پە سوالىيە نظرىنۇ وكتل .

سحر له د نازکي تبه بيا سپوا شوي وه - سترگي ئې پتى
 وي - چې كله رينا خوره شوه نوجنت گل د كلى د اچي نه تىكسي
 موتير اوستو - مور نازكە پە او بە واقولە او پە جنت گل پسى
 شاتە شاتە روانە شوه - او بىا چې دوي پە تىكسي كېنى
 كېنى ناستل نو ۋارائىور تە ئې ووي چې ،، تادى كوه پە لارە كېنى
 چرتە ايسار نە شو ، ،

تىكسي د كلى نه خو فرلانگە تلىرى ئې چې د ،، قانون
 واكدارانو ، د تلاشى دپارە ودرولو - جنت گل ورته پە
 رېبىدونكۇ شوندۇ خېرى و كېرى - او هغوي ئىكە ومنلە چې جنت
 گل ئې پېزندو - ولې ورپاندى گام پە گام پە رود كېنى لۆئې لۆئې
 تىرىپى پېزى وي - او ددغۇ تېرىو سرە تۈپك پە لاس د قانون
 واكداران ، ، ولار وو - هغوي بەراتلىل د جنت گل نە بە ئې
 تېپوسونە كول - د گاھى تلاشى بە ئې اخستە او بىا بە ئې د تلو
 اشارە كولە - جنت گل خو كسانو تە پە غصە دا ھم ووي چې ،، دا
 د اسلام تقاضا نە ده چې بل مسلمان ورور تە دې تكليف
 ورسولىرى شي - اخر ھم زەددى خاورى او سېدونكىرىم - او بىا زما
 سرە زنانە ده - لې سوچ او كېرى سېيتوب ھم خەشى دە - ،، خود
 هغوي د خان د حكم تابع دار ، وود اسلام او د كلتوري
 روایاتونە - د بنار لۆئې ھسپital تە ايلە د يوي گىنتىپى لار وە او
 جنت گل پە پنخۇ گىنتىو كېنى لاحلە نە ئە رسيدلى - د قانون

واکمنو سره د خپلې نوکری غم ؤ. او جنت گل د ځان په غم
اخته ۋ.

چې لوئې هسپتال ته ايله دوه فرلانګه لار پاتې شوه نو د
جنت گل بىخې ورو غوندي د هغه په اوړه لاس کېښودو . جنت
گل په هېبت مخ راواړولو هغې د خپلې بىخې په سترګو کېښې
ئې غتې غتې اوښکې ولیدې خە تپوس به ئې کولو چې بىخې
ئې ،،نازکې ،، ته اوکتل او چې د جنت گل سترګې په ماشومې
نازکې ولګيدې نو د هغې سترګې واژې پاتې شوي وي . د جنت
گل د سترګونه دوه غتې اوښکې لارې او د بېرى په وېښتو
کېښې ورکې شوي . هغه په رېبدونکو شونډو د تېيکسى
ډرائیور ته دومره قدر له ووي ،، استاذ ګاډے واپس کړه ،، -

د ارمان جولى مې تشه درنه يوره
وخته خومره لېونې جبر دې اوکرو

اوچي اوښکي

،، بنه نصبيه ،، د رحيم الله خان د کور پيدائشي نوکره
وه . هغي ته ياد وو چي ايله د لسو كالو وه نو مور به ورته د کور
کار سره سره د خانا نو د ،، نازونو ،، خبرې کولي . او بيا وخت
هعي ته هر خه زده کړل . د مور د مرګ نه پس چي کله د بنه
نصبې په ژوند کښې د اميد اخري رنا لتي وړکولي نو هعي د
صبر ساه و اخسته او خپل ټول ارمانو نه ئې د ،، خانا نو ،، د کور

سره وترل . هغه به د سحر نه تر شپې ناوخته پوري د کور په کارونو کبني دasicې بوخته وه چې خپل ئخان به تري نه هېر ئ او اکثر به نهره اوده شوه . هغه ماشومه وه . پېغله شوه خود پېغلتوب بي فكري ئې ونئه ليده . چرتە ئې په ڏکه خوله ونئه خندل او د وخت د ظلم ، جبر او ناکړدو احساس ورته هله وشو چې کله موده پس ئې د لوئې اختر په دوېمه ورخ په آئينه کبني خپل ئخان ته وکتل .

د هغې په مخ کبني د وختونو کربني واضحه بنکار بدې . په تورو ویبنتو کبني ئې ، سپین ڏکي ، یوبل سره غاره وتي وو . د هغې زړه ډوب ډوب شو . ژوند ورته په خپل کمزوري وجود ډېر لويې بار بنکاره شو . او د بار دغه احساس د بنه نصبې د ارمانونو ملا بې وخته ماته کړه . هغه به چې کله د فرش صفائی ته برنده کښېناسته نوبیا به را پا خېدے نه شوه . د وجود په هر رګ کبني ئې نینې ورتیدې . ولې هغې به چاته هم گيله نه کوله . او بیا ورو ورو دغه کمزوري بنه نصبې د کت کړه . هغه به توله ورخ او شپه تو خیده . دوه درې ځلې ئې د کور په کارونو پسې د را پا خېدو کوشش وکړو خو ونئه شوه .

یوه شپه چې کشر خان ناوخته کور ته راغه او په يخنى کبني ئې بنه نصبې بهر په دالان کبني په تو خیدو ولیده نو خپل

نوکر،، بهادر خان کاکا،، ته ئې ھېرى بدې ردي ووي او ورته ئې ووي چې،، دا کور د مې خەھسپتال خونەدە،، بهادر کاکا شېھ پە شېھ بنه نصېبې لە د خان د بنگلې نه پە ڈېر لېھ فاصله کېنىپە د خاروؤپە غوجل کېنىپە كت برابر كرو او بنه نصېبە د کور نه غوجل تە پە داسې حال کېنىپە ورسىدە چې د خېلىپە سور د لاس د لوڭو وھلىپە بېستىنى نه علاوه ورسره نور هېخ ھم نە وو. هغە بە يوازى پرتە وە. مشر خان د كلى د مسئلو نه نە ئاوزىكار او،، بېكىم صېب،، د بىمارى نه كر كە كولە. صرف بهادر کاکا ۋ چې كله كله بە ئې بنه نصېبې لە ڈاچ ور كرو. د خۇ مياشتۇ پرلە پسى ناروغتىيا بنه نصېبە كمزورىپە كرە هغە بە هر وخت د فکرونو سىلاپ پە مخە كرې وە. يوه ورخ هغې تە خېل ماشوم والى بې اختيارە ياد شو چې كله هغە ناروغە وە او مور ورلە د مشر خان پە وپنا ڈاكىر راوستىء او بىا د يوې ستنى وھلو سره هغە جىڭە جورە شوي وە. ددى سوچ سره د هغې پە پتري پتري شونلۇو نرى، مسکا خورە شوھ. د هغې پە بې وسە زرە كېنىپە يو معصوم غوندى ارمان راۋپاريدو چې،، كېدە شي مشر خان تە زما د بىمارى پتە ولگىي او بىا رالە ڈاكىر راولىي،، خۇ ورخىپە هغە د امېد او،، مايوسى،، سره پە جنگ وە. خوبلە ورخ ئې پە رېستىيا د خان خبرى

و اورېدې چې، هلكه بهادره لار شه او د بسار هغه لوئې ډاکټير راوله.

دي اوږدو سره د بنه نصېبې په کمزوري مخ پیکه رنګونه غارې ورکړي. هغې د برستني نه سر رابهړ کړو. اوبيا ئې چې کله د بنګلې نه د موټر د تو اواز و اورېدو نو د سکون یوه اوږده ساه ئې رابسکه. هغې ته ئان په ربنتيا، خوش نصېبې، بنکارېدو. د ډېرې خوشحالۍ نه ئې سر په خیرنه برستنه کښې کلک پت کړو او د ډاکټير راتلو ته ئې غورونه نېغ و نیول. د هغې زړه بې اختياره درزېدو خوپه د غهه درزا کښې یو پت سکون و چې بنه نصېبې له ئې تسلی ورکوله.

د ډېر ساعت د خاموشۍ نه پس بنه نصېبې د مشر خان رعب دار اواز و اورېدو، زما کشري بچې بیگاہ توله شپه شوګیره کړي ده. خنګه بنسه به شي او که نا، د بنه نصېبې وار خطا شو چې ګني د کشر خان طبیعت ډېر خراب دے. د یو ساعت د پاره تري خپله بیماری هېړه شوه څکه چې کشر خان د هغې لاسو کښې لوئې شوئ و. د بنګلې نه دو هموټري په یوبل پسې ووټې د موټرو اواز ورو ورو لري کېدو. او عنتر دې چې غېب شو. بنه نصېبې په کټ کښې ډډه بدله کړه. او چې مخا منځ ئې وکتل نو بهادر کاکا ولارؤ. د هغه په مخ مايوسي خوره وه او د غهه مايوسي د بنه نصېبې تلوسه نوره هم سېوا کړه.

بها در کا کا نزدي راغر بنه نصبي ورتہ په رپيدونکو
 شوند و خه وئيل غوبنتل چې بهادر کا کا پخليه خبره
 روا خستله .، کشر خان بيگا توله شپه خوب نه ده کړے یره
 خو عجيبة دنيا ده ،، بنه نصبي تري نه په وارخطايي تپوس
 وکرو .، نو ګنۍ خدائی مکړه ناروغه ده ،، خان نه ده
 ناروغه د هغه سڀے ټائيگر ناجوره ده . او مشر خان ورله د
 بنار لوئې ډاکتير راوسته وو . د بهادر کا کا خبرې سره په بنه
 نصبي سر و چورليدو په مخ ئې دوه کړي ودبې او بسکې راغلي
 ځان ورتہ ډېربې خوکه بنکاره شو . هغې د حسرت په ډکو
 سترګو مخامنځ د رحيم الله خان لوري بنګلې ته وکتل چې
 پکښې د بنه نصبي د ماشوم والي او څوانې سیوري ته شان
 بنکارېدل . هغې د غه سپورو ته په سلګو سلګو ژړل او سپورو
 د هغې په بې وسى په بق بق خندا کوله .

څوک د چا په مجبوري پوري خندا کړي
 څوک په خپل نصيبي په چغو چغو ژاري

آخری خط

رېل گاډي خوکريکي ووهلي . او بيا يو درز سره
و خوزيدو . سهپل دغه درز په خپله سينه کبني محسوس کرو .
هغه د سگريتنه يو دومره او بد کش رابنکو چې سگريت
ورسره لمبه شولي هغه دغه لمبه ونئه ليده . او دا غالباً حکه
چې د هغه په زړه کبني ددي نه زيياتي لمبي بلې وي . هغه د ريل
ګاډي د کھړکۍ نه سر رابهر کرو . په ستپشن کبني ولارو

کسانو مسافرو ته ئې لاسونه خوزول. او مسافرو ورنه د لاسونو په خوزولو د رخصتىدو اجازت اخستو. سهپل هر چا ته په ژور نظر كتل. د جدایي احساس له ئې لفظونه لټول خو چې كله ئې سترگې په ،، سيمما ، ولگىدي نو خوله ئې واژه پاتې شوه. د هغه په خپلو سترگو باور نئه راتلو. د هغه د خولي نه لاشعوري طور يوه چغه وخته. هغه د کھر کې نه لاس بھر کرو.

سيما لکه د ماشومانو په سهپل پسى رامندي كړې هغه لاسهپل ته نزدي شوي نه وه چې د ګاډي رفتار تري نه بنئه لري کړه. سيمما په ستپشن ساه ساه اطاله پاتې شوه. د هغې لاسونه بي اختياره خوزيدل او چې كله ريل ګاډه د نظر د حد نه ووتونو د سيمما په خپل مخ لري او بنسکو ته پام شو. هغې زر زر په لوپته او بنسکې او چې كړې او خورند سرد ريلو ټه ستپشن نه بھر روانه شوه.

سهپل او سيمما دواره د یونيورستي ملګري وو. په دوه کاله کبني هغوي يوبل ته دومره رانزدي شوي وو چې د وخت فاصلې ئې د خيال نه وتي وي. سهپل د ډېر لري نه یونيورستي ته د ځان په لټون پسى راوته ؤ او سيمما د بسارد یوې داسي کورني حيا وه کومه چې په دولت هم مرې وه او د شرافت تېس ئې هم خور وو. سهپل خو خو ځله د سيمما کور ته تلې ؤ او خکه نو د هغې پلاز او ورونيو پېژندو ولې د سهپل

دروند خوئي او حياناکي خوانى دغه تگ راتگ هر ئل دروند كېم ئ- د يونيورستى دوه كاله داسىپ د سترگوپه رپ كبنېپ تېر شول. چې نه ئې سهپل احساس و كېم شواونه سيماته دغه اندازه ولگىدە خونن چې كله د شپارسم پاس كولونه پس سهپل كلى ته روان شونو دزره تارونوئې د ماضى يوه نغمە اچېرلە. هغه ددغه نغمېپه هر ترنگ او بىنكىپ توپ كېرى. خو خت ددغه او بىنكو هېخ پروا نە شوه كولە.

كلى ته د رارسىدونه پس هغە خو ئلە دا فيصلە و كرە چې پلارتە د سيماتە حقلە خبرە و كېرى خو هر ئل به ورلە ، پېنتو، د ارمان په مرى پېنسە كېنسودە. خە مەدە خو هغەپه دغه ذەنىي اضطراب كبنې راگىر ئە خوپه هغە ورخ ئې د سرنە لمبە وختە چې پلارتە د ترە لور سرە د كۈزىن خبرە و كرە مور بە ورتە د ترە د لور خبى كولى او د سهپل پە مخ بە رنگۇنۇپه يوبىل پسى مندەپە وهلىپ. هغە خو ئلە ارادە و كرە چې كېرى او دنيا تە د خېلىپى مىينې قىصە بىان كېرى خود ، خاندانىي روایاتو، او د مشرانو د ، عزت، ، تر مخە ئې هر ئل په مرى كبنې لازىپ او چې شوي. د سهپل ملگەرە خندل او هغەپه خېلىپى مجبورى او بىنكىپ توپولى.

كۈزىن وشوه . سىندرىپ وئيلە شوي . مباركىانىپ واخستە شوي خو سهپل بە چې خولە يوازىپ يوازىپ گرخېدو .

هغه نه پوهېدو چې خه فيصله او کري خود سيما راليرلي خط د هغه په ذهن کبني يو طوفان راپورته کړو .،، پرون راته چا ستا د کوژدن خبره وکړه ډېر خه مې درته ليکل غوبنتل خو په زړه مې د صبر تېړه کېښوده . زه خفه نه يم خودا يو ارمان مې ژوند ته نه پرېږدي . چې کاش ما هم دغه جيني . يو څلې ليدلې وي اخر ستا د تره لور ده لکه ستا به بناسته وي . زما کوژدن هم پرون مازیگر د ماما زوئې سره وشوه . ته خفه کېږه مه . دا د نصېبونو خبرې دي . د سيما دا خو کربنې خط د سهپل د ډېرو معصومو ارمانونو قتل ؤ . هغه د حان نه بیا بیا دا تپوس کولو چې اخر سيما ته دا هر خه چا ووئيل خو چې د هغې د کوژدن خبرې ته فکر يورو نو د وينې رفتارئې سپوا شو . د هغې په بې وفايې ئې زړه له دلاسي ورکړي . د دلاسودا ورځې هم دا سې تيربدي . د کوژدن نه خه موده پس چې کله د سهپل واده وشو نو د ژوند په هر قدم هغه سيما ياده کړه . د تره لور خو خو څله د سهپل دا خاموشې محسوس کړه خو په مطلب ئې ونه رسیده . کال پس چې کله سهپل د يو زوئې پلار شونو د ماضي يادونه ئې د ذهن نه وويستل . او د نوي ژوند سره ئې نوي اشنائي جوره کړه . ولې د اشنائي دغه آئينې هله ، درز ، ، وکړو چې پوره درې کاله پس د سيما دوبم خط راغې هغې دا حل هم يو خو تکي ليکلې وو .،، زه ستا د زوئې د کېدو نه خبر شوم

يقيين وکره ڦپره خوشحاله شوم. او هن ربستيازما هم يوه لور
شوي ده بالكل زما په شان. ستا زوئے به بيخي ستا په رنگ
وي. خو خفه په دي یم چې ليدي ئې نه شم. زما دپاره ورسره
ڇپره مينه کوه،،،.

د خط لوستو سره د سهپل په ذهن کبني د سيما او د
هغې د ماشومې تصويرونه لارل راغلل هغه غوبنتل چې لار شي
او د سيما لور یو نظر وويني. خو اوس دا خبره گرانه وه. سهپل
خط د یونيونيرستي د ورخو په ڈائري کبني،،، خوندي،،
کېنسودو. او بيا ئې ڙوند ته لاسونه ورکړل. هغه د نوکري په
حائئ په کلي کبني یوه ورہ فيكتيري ولګوله. چې د سحرنه تر
مايانامه پوري به هم هلتنه په کار کبني اخته وو.

لس کاله پس د سهپل کاروبار په خوري د وو. د هغه د
ڙوند تقاضي بدلي وي. یوه ورخ چې د کارنه ناوخته راغعه نو
ماشومان ټول اوده شوي وو. بنځي ورته ډوهي ورکره او هغه لا
نمۍ نه وه پورته کړي چې بنځي ورته وي،،، نن دي خه چيتۍ د
کور په پته راغلي ده. خدائئ خبر چې د چا ده،،، د سهپل رنگ
زير وتنبېدو. هغه بنځي ته د چيتۍ د راخستو ووئيل. هغه په
خط پسي پاڅبده او د سهپل ذهن ته بې شمېره سوالونه پرله
پسي راغلل. چې بنځي خنګه لفافه سهپل ته په لاس کبني
ورکړه نود هغه زړه یو درز و خورو. زر زرئې خط پرانستو. د

سيما ددي خط سره د سهپل زره د ماضي نغمه يو حمل بيا په
خوند خوند وچېرله.

،،پرون مې دا زره ڈېر ڈوب ڈوب کېدو نو
ماشومان مې ئان سره کړل او په یونیورستی
کښې د هغه ګوري ونې سیوري ته کښېناستم
چرته به چې ما او تاکله کله مازیگر ڈېر
ناوخته پوري ناست وو . ماشومانو لوبي کولي
او ماته دا احساس کېدو چې ته کله بشارته
راحې نو ددي ونې سیوري له به خا مخا راهې
او لکه څنګه چې زه دلته پرون د خوانې په
سیوري پسي ورکه ورکه ګرځیدم دغه رنګ به
تاته هم ددي ونې لاندې زما خیال سیورے
سیورے کېږي ، ، -

د سهپل شونډې سپینې وتبنتېدې روټۍ ئې هم
دغسي پربنیوده او نېغ خپلي کمرې ته لارو بنسخې تربېنه تپوس
ونه کړو حکه چې د هغې ذهن له ددغه تپوس دپاره الفاظ نه
راتلل . لکه د نور کله د سيما دي یاد هم وخت سره سره د
سهپل د زره نه کله وکړه .

پنځويشت کاله پس بيا د سهپل بچې زلمي وو . هغوي
د فيكتوري لمن نوره هم فراخه کړې وه . او حکه نو سهپل به

اکثر یوازی یوازی ناست و . کله به ئې او بىدى او بىدى ناولى
 کتلى او کله کله به ئې د خوانى د وخت پە تصویر و نوپسى
 چىمى لگولى - يوه ورخ چى هغە پە کور كىنىي بالخت تە ۋەدە
 وھلى وە او د نسيم حجازى ليكلى ناول ئې لوستونو چا د
 دروازه و وهله . سەھىل پە درنۇ قدمونو دروازى تە ووتۇ . د ۋاكى
 نە ئې خط و اخستو . د چىشمۇ پە گۇتۇنۇ كىنىي ئې ورتە لاندى
 باندى وكتل . د كمزوري وجود كمزوري زرە ئې پە سىينە كىنىي
 بې اختياره ودانگل . سيماتە د پنھويشت كالە د تېرىپ دو
 احساس و هغى دا حل ليكلى وو .

،،پرون چى مې کله پە آئينه كىنىي د خپل مخ
 كتاب لوستونو پە خپل سر كىنىي سېپىنۇ
 وينتو تە فكەر يورۇم . ستاد سر وينتە خوبە
 هم سېپىن شوي وي كنه او پە دغە سېپىنۇ
 وينتو كىنىي بە تە خومرە بىكلى او دروند
 بنكارى . زە هەرە لحظە تا د تصور پە سترگو
 وينم او تە چى کله یوازى شې نو کله کله به دى
 زما خىال خامخا چىرىي ، ،

سەھىل خو خو خلە دا خط ولوستو . خولى لە ئې بى
 اختياره راغللى ،، واقعىي چى لېپونى ده ، او بىا پە درنۇ
 قدمونو د آئينى مخى لە ورغى خپلو سېپىنۇ وينتو تە ئې وكتل

اول مسکرے شو او بیا ئې د زړه د تل نه یو سورا سویلے د شونډو سرونو له راغع . خو په خوله ئې هېڅ هم ونډه وئيل .

خو کاله پس د سهپل د زامنو ودونه وشو لوپه ئې د پردو کورنو شوې او د هغه په ژوند د تنهايی . توري وريئې گوري گوري شوې - هغه به ټوله ورڅ يوازې په خپله کمره کښې ناست و . د كتابونو لوستونه ئې زړه مور شو . خو په دغه تنهايی کښې ئې یو پارسل نوي هنګامه راپورته کړه . هغه د ډاکي نه په رېپدونکو لاسونو دغه پارسل واختسو . د پارسل د پاسه ليکلو ته ئې په چشمونکو لاسونو دغه پارسل واختسو . د سيما د خط پېژندو سره هغه د ځان سره غلي غوندي او خندل او بیا ئې اووې ،، ته گوره لپونی . زه پري او سن هم ګرانيم ،، بیا ئې د په احتیاط پارسل پرانستو په هغې کښې د سهپل خطونه ، د هغه د لاس ډپري داسي نخښې چې د سهیل نه پخپله هم هیرې وي . سهپل ددي هرڅه نه زيات د سيما خط لوستو ته لپواليه و . د پارسل په ويڅ کښې یوه لفافه د سهپل په نوم وه سهپل زرزر په رېپدونکو لاسو لفافه پرانسته . او چې خط ته ئې په غور او کتل نو په نظر کښې ئې داسي جذبې الول شوې .

،، ما وبخښه سهپله ! ما وبخښه ځکه چې زه

مره يم - پوره خلوېښت کاله وړاندې په هغه ورڅ چې کله ما ستا د کوژدنې خبر اورېدلې و . دا

تول خطونه ما خپلې يوي ملگري له دي وصيت
سره ورکري وو چې تاته ئې په مناسبو وختونو
درؤلېرىي - ته زما نه خفه نشي ھكە چې ستانه
بغېر بل چاتە د کتو سوچ هم نشو كولى - خپله
لېونى سيمه وبخنيه ، ، .

د ، خود كشى ، ، د احساس سره د سهپل د رېپدونكولاسونونه
خط پېپوتوا او چې د هغە زامن راتلل نود سيمالىك د هغە په
سينه پروت وو او سترگې ئې وازى پاتې شوي وي -

كه وختونه دي تېر شوي زما مينى
خوزما په هره ساھ كىنى لاوسېرى

انصاف

هغه یونظر د باچا خان چوک په مېنځ کښې د دغه
، لوئې پښتون، ، يادګار ته وکتل . بیا ئې د ترڅ د جېب نه د نظر
چشمې راوويستې - په رېپدونکو لاسونو ئې سترګو ته یورې او
چې د اخڅ ئې يادګار ته وکتل نود باچا خان په مخ ئې لپه لپه
خاورې ولیدې - د هغه ذهن ته د باچا خان هغه ټولې مبارزې
راغلي کومې چې هغه فرنگي سره صرف او صرف د پښتون قام
د سرلورې دپاره کړې وي - خان سره ئې دومره قدرې اوې

,، افسوس د مے بی قدره قامه ، بیا ئې رکشو او لارو بسونو ته فکر شو چې د خەقىقىسىم قاعدى او اصولۇنە بغېر ئې يوبىل نە د وړاندې کېدو کوشش کولو . هغە خە ساعت د دغە تماشە کولە او بیا چې كله نورو خلقۇ د سرک د يوې غارې نە بلې غارې ته ,، مندې پې ، وهلىپى نو هغە ورسره هم پە دؤ دؤ او ساھ ساھ بلې غارې ته راغەر .

دلته ئې بلە لوبە ولیده او هغە دا چې د پىدل تلونكۇ پە لارە كېنىپى قدم پە قدم نايىان ناست وو چا بېرىپى خىليلې چا وينبىتە جورول او بیا بە ئې دغە تۈول وينبىتە د لارې پە غارە د او بونالى تە غورخۇل . هغە خە ساعت دا هر خە ولیدل روانپى د سرە ئې ووي ,، افسوس د مې بی حسە خلقە ، هغە د خېل او بى د كوت د جېب نە رومال را وويستو او پوزىپە تە ئې ونيو چې خۇ قدمە وړاندې لارو نو هلته د رود پە غارە مردار سېپى ، چىغان او پىشۇگان پراتە وو چې تۈول سخا شوي وو او بىدۇ ئې تىرلىرى لرىپورى خورىدە . هر چا پوزىپە نى يولىپى وى . او پە مندە تىرىيدل راتىرىيدل خۇ چا كېنىپى دا همت نە وو چې ددى زىياتىپە تپوس ئې كېرە وە .

هغە نىت وکپو چې د ھناورو د ھسپيتال پە لۋئىپە دا كتىر پسى ورشي او ورتە ووائىپە چې يە , د خدائى نىك بختە دا مردار ھناور خوک لارې تە راڭزازىء ، ، ؟ لاپە دې سوچ كېنىپى

ورک ۽ چې مخامنځ ئې خو کسه پولیس واله ولیدل چې د روډ په بله غاره ولاردي . هغه چشمې د پوزې د سرنه په ستريگو پوري جوختي کري بيا ئې پوليسيو ته لږ په غور وکتل . نو پوه شو چې دا د تيريفک د محکمي لويئر دفتر ده . هغه خان سره ووپي چې دا د مردارو ځناور بدبو خوبه په دې لويئر لويئر افسرانو هم لڳي کنه نو بيا خه وجهه ده چې دوي ددي بې حسى مخ نيوئه شې کوله .

زړه ورته ووپي ،، چپ کښي ئې خېرد ده ،، اسوبلې ئې وکرو او په درنو قدمونو وړاندې روان شود پيدل تلونکو لار هم په ڏېږي بې دردي سره ماټه کړي شوي وه . هغه به قدم په قدم ماټي لاري ته کتل او هر قدم سره به ئې وئيل ،، عجبيه خلق دي په خپل تاوان هم نه پوهېږي ،، خو قدمه وړاندې ئې د رېډيو پاکستان نوم ليکلے وليدو . هغه دغه نوم ته په ژور نظر وکتل او بيا ئې د رېډيو پاکستان لور بلډنګ ته وکتل زړه له ئې خه راغلل خان سره مسکر شو خونر ئې هېڅ ونه وئيل او بيا خه ساعت پس هغه د وزیر صېب د دفتر مخي ته غلې ولارو .

د هغه نوم غمخور ۽ . د خپلې خاورې خواخوبه د خپل وطن خير خواه او د هر چا په غم شريک . ولې خپل غم ئې دومره دروند ۽ چې غم خور له ئې بې وخته ملا ماټه کړي وه او دغه غم د هغه د بنځي د خو کالوراسي مسلسله بيماري وه .

چې هغه ئې تر لري لري پوري په علاج کولو سترے کړے ؤ او
د مايوسى نه پس ئې د الله پاک فيصلې ته سترگې نیولې وي.-
د هغه په کور کښې د بسحې نه علاوه ایکې يوزوئے
مُراد ؤ چې د نوکرى زندان د خپلې ناروغه مورنه ډېر لري
کړے ؤ هغه ډېر حله خپلو افسرانو ته جولي غورولې وه چې
بدلي ئې کلي ته وکري خودا منت د هغوي ذهن ته نه پريوتو
حکه چې نه خو مراد سره لوئے سفارش ؤ او نه ورله د افسرانو د
خوشحالولو هنر ورتلو .

غمخور کاكا خو اول زوئے له تسلی ورکوله خو چې د
بسحې ناروغتيا ورله د حوصلې ثت و مروپلو . نو د خپل کلي په
،،، ممبر صېب ،، پسي نتواتې لارو او د ډېر و منتونو نه پس ئې د
هغه نه د ،، وزير صېب ،، په نوم د مراد د بدلي د پاره سفارش
راواخستو . او نن هغه په دي ارمان او په دي اميد د ،، وزير
صېب ،، سلام له راغلے ؤ .

هغه خه ساعت خاموشه ولار ؤ . خو چې کله په دغه
انتظار انتظار سترے شونو د وزير د دفتر مخي ته ولار نري
نروچکي سري ته ئې ووي ،، يا هلكه هغه وزير صېب چرته
دې ،، هغه پوزه وچونله . په خود کوبريتو ئې لاس رابنكوا په
تاو کري ثت ئې ووي ،، صېب ميتېنگ کښې دې ،، غمخور
کاكا د ميتېنگ په مطلب دومره پوهه شو چې گني او زگار نه

دے۔ نو خُم ساعت ئې بیا اتتظرار وکرو۔ هغه لایپه دوبم خل پوره پونتننے نئه وہ کړي۔ هغه سپری ورته په غصه کښې ووې، درته مې وئيلي نئه دی چې صېب په میتنهنگ کښې دے تئه خو هله و په خبره پوهېږي نه، د غمخور کاکا د سرنه لوخره وخته۔ زړه ته ئې راغلل چې ورشی او د غه نزی نزوچکي سپری له خت لکه د چرګوری تاؤ کړي خو چې خپل عمر ته ئې پام شونو غلے پاتې شو۔

هغه لاد وزیر صېب په اتتظرار کښې ۽ چې هغه نرمے نزوچکر سرمے د خُم کار دپاره بهر ووتو۔ غمخور کاکا د هغه وتو سره کلیمه درسته کړه او د خُم اجازت نه بغیر ئې د وزیر صېب د دفتر دروازه ئې په درز خلاصه کړه۔ هغه د نتوتو سره د وزیر صېب په کړس کړس خندا واټریده۔ چې مخامنخ ئې وکتل نو وزیر صېب یو خو جینکو سره په خبرو کښې ورک ۽ چې په غمخور کاکا ئې ستريگې ولګيدې نو تندے ئې تريو کړو او په غصه ئې ووې، خُم دی بودا، غمخور زر زر لاس ور او بد کړو او ورته ئې ووې، دا... د ممبر صېب خط دے۔ د مراد د بدلى دپاره، وزیر صېب په ماته زړه خط و اخستو او د خط د لوستو په خائے ئې د تلى په بتین ګوتې کېښودې۔ ساعت تېر نئه ۽ چې هغه نرمے نزوچکر سرمے ساه ساه کمرې ته رانتو تو او وزېر صېب ته ئې د احترام دپاره سرښکته کړو بیا ئې یو نظر

غمخور کاکا ته وکتل - د بربیتو خو ڏ کی و پینتئه ئې نېغ و درېدل هغه به لاخه وئیل چې وزیر صبب پری سترگی راسری کړي ، درته مې شل څله وئيلي دي چې زه کله په میتنهنگ کښې یم نو ماته دا خلق مه راپېږده - خو ته غالباً د شرافت په ژبه نه پوهېږي ، ،

نوکر د خه وئيلو نه بغېر غمخور کاکا د لاس نه ونيوؤ او په دیکو دیکوئی د کمرې نه وویستو . او چې کله د کمرې نه بهر ووتود ، صبب ، نوکر ورته دومره ستغې سپورې ووې چې بهر ټولو ولاړو کسانو یو بل ته وکتل - غمخور کاکا صرف دومره قدرې ووې چې ، ارمان ارمان د ډې بد نصیبه قامه چې داسې خلق مو مشری کوي ، او بیا .... ساه ساه د هغه ځائے نه روان شود مابنام په توره تياره کښې چې کله کور ته راغه نه بنځۍ ورته په سوالیه نظر وکتل - غمخور کاکا ورته دومره قدرې ووې - مراد به دې کور ته راشي وزیر صبب ته مې د ممبر صبب خط په خپل لاس رسولي د ډې - او بیا خو ورځې پس چې مراد ځورېند سر کور ته رانتونو نو د هغه په لاس کښې د بدلى د ارډر په ځائے نوکری نه د ویستو حکم ؤ -

د انصاف طمع به خوک د چانه اوکري
چې خوک غل د څوک د غلو د لاري مل د ډې

په تول پوره

د ،، لونگین ،، پلار به چې کله د مشاعري نه کور ته راغلو ... نو لونگین به پسي دروازې ته ورمندي کړي پلار به ورته د خندا شين شو . لونگین به ئې په غېړه کښې اوچت واخستو . په دواړه مخه به ئې بنګل کړو . او لاساه به ئې اخستې نئړو هـ . چې لونگین به تري په تته ژبه تپوسونه شروع کړل .
،، لونگین ،، ايله د پينځو كالو ټه ټپه د خپل پلار ګلاب دين ایک یو زوئے ټه ګلاب دين په خپله ټوله علاقه

کښې مشهور و - د هغه نه بغېر به هره مشاعره نیمگړي وه .
 ځکه چې هغه د شعر په ټولو رموزو پوهه وو . د هغه د فکر الوت
 د هغه د ذهن وسعت دومره سپوا و چې د وخت هر پوها ند به
 ورته په درنه سترګه کتل .

که یو خوا د هغه د شعرونو غږ خور وو نوبل خوا د هغه
 په مزاج کښې عاجزی وه . د هغه په عادتونو کښې سادګې وه .
 او د هغه په ناسته پاسته کښې ډېر دروندوا لې و - ډلي ډلي
 شاعران به د هغه ليدو ته راتلل او کله هم داسي نه وه شوي چې
 هغه کوم مېلمه شاعر د مېلمستيما نه بغېر پربخود مې وي - په ،،
 لو نګین ،، د خپل بابا دا تول عادتونه خواره لګېدل ... هغه به
 د خپل بابا نه هر ئېل د مشاعرو د قيصي اوريدي . او خو ئله
 خود خپل بابا سره مشاعرو ته هم تلې و . هغه به هر شعر ته غور
 نیولې و . لو نګین چې خنګه خنګه د خوانۍ په درشل قدم
 ایخودو نود هغه د تنه ناقراره انسان نور هم ناقراره شوې و .
 هغه به کله شعر کله افسانه اوليکله او چې خپل بابا ته به ئې
 واړوله نو هغه به په تندی بنګل کړو . د هغه په سترګو کښې به
 ئې خپل څان ته او کتل او دا تسلی به ئې او شوه چې هو ... زما
 نه پس به لو نګین د پښتو د خدمت پېتې په سر اخلي .

وختونو اړخونه بدلول را بدلو او لو نګین ... د ژوند د
 مشاهدو سره اشنا کېدو ... چې خنګه د ،، لو نګین ،، د ذهن

په دنیاگی کببی وسعت راتلو نوبل خوا د گلاب دین شمار په استاذانو کببی کېدو... د هغه شعر دومره عظمت ته رسیدلے وو - چې په حجره جومات کببی به د هغه شعرونه د مثال په توګه وئيلې کېدل . د وخت تولو هنر مندانو د خان دپاره دا افتخار گنلوا - چې د گلاب دین بابا شعرونه دي اووائي -

د خپل بابا په وجه د لونگین ادبی دنیا هم ډېره فراخه شوي وه - يوه ورڅه چې کله هغه په يو ادبی محفل کببی ناست وو نو چا ورته اووې ،، ته سپین ګل چنار پېژنې ،، ؟ د نوم د اوريدو سره لکه چې لونگین په سوچ کببی لارو . د خولي نه ئې بې اختياره اوختل هو دا نوم مې چرته ،، يو خل ،، اورېدلے د م - ملګري ورته مخ راواړولو او په خندا ئې اووې ،، عجيبة سړے ئې ،، چنار ،، صېب خو پوره د پنځسو کتابونو لیکوال د م او تائې ايله يو خل نوم اوريدي د م ؟ او بيا هغه ملګري لونگین ته د ،، چنار صېب ،، دومره صفتونه اوکړل چې د هغه په ذهن کببی د ،، چنار صېب ،، ډېري خاکې جورې او ورانې شوي -

هغه ډېر ناقراره وو - او دا ئې غونښتل چې او س زر تر زره د چنار صېب ليدو ته لارې شي - د ملګري نه ئې تیول معلومات ترلاسه کړل د چنار صېب کلې دومره لري نه وو - خو لار ئې ورکه ورکه وه - خکه نو د لې کړاو نه پس هغه د چنار

صبب کلی ته را اور سیدو . هلتہ ئی دوه دری کسانو نه تپوس پونتنہ او کرہ خو چا ورتہ هم د چنار صبب درک ورنکرو ... لونگین د لب ساعت د پاره اتاله ودریدو . او دی سوچ یورو چې ،، زء بل کلی ته خونئیم راغلے . او که کلے داوي نو خلق ورکنی دو مرہ لوئر لیکوال خنگه نئ پېژنی ،، هغه په ذهنی کشمکش کنی دخته وو چې ناخاپی ورتہ یوبودا کاکا اوو م چې ،، مېلمه ته . . . هاغه اتی وال چنارے خونئی یادوی ،، لونگین ورتہ اوو م نه بابا ... زء سپین ګل شاعر یادوم ... بودا کاکا د ځان سره په لاسونو خه خبری او کرې او په مخه لارو . کوڅه کنی دوه دری ماشومانو په دورو کنی لوبي کولي . لونگین چې کله هغوي ته د چنار ګل نامه یاده کړه نو هغوي ورتہ اوو م چې ،،... او ... او ... موښ ئې پېژنو ، ددې اورې دو سره د لونگین لارې تیرې شوې .

هغه چې د سپین ګل کور ته اور سیدو نو یو نظر ئې د کور دروازې ته په غور او کتل . ساعت پس د دروازې په ور کنی یو سرے رابنکاره شو . د هغه عمر دو مرہ زیات نئ و . په ونه چنار هم نئ او په رنگ سپین هم نئ . سپی لونگین ته په غور او کتل . لکه چې شاعر ئې ؟ ،، لونگین په او چو شونه او ژبه رابنکه ... ، او جې ،،... زء ... د سپین ګل چنار لیدو ته راغلے یم . . . دا د هغوي کور دے ؟ ددې تپوس سره چنار

صېب په بق بق او خندل . لو نگین د هغه خندا او په خوله کښې پرتو نسوارو ته فکر يورو - زه چنار یم کنه ... د خدائے زوره وره - خنگه را غلې ئې ؟ د لو نگین نه يوه دوه خطاشو . او اطاله او دريدو .

چې کله لو نگین د چنار صېب سره کیناستو او خوله ئې تپوس ته جوروله . نو چنار صېب او ومه ،، خلمیه پوره اتیا کتابونه مې ليکلې دي - ډېر واړه خلق مې ،، سړي ،، کړي دي - او زما هومره کار به ادب کښې چا هم نه دے کړے . عن تر هاغه حمزه پوري ... او دا او س چې ځان ته ليکوال وائي په دوئي کښې خو يوزه ليکوال نه ګنیم ... او خلمیه ... دوئي صرف په کرسو ناست دي . د ادب نه خه خبر دي .

لو نگین دا تولي خبرې اور بدې . خونه پوهېدو چې ... خنگه په خبره کښې وار واخلي . اخري ئې زړه ټینګ نه کړو وئې وئيل ،، چنار صېب تاسو دومره زيات کار کړے دے او او س هم شپه او ورڅ لګيائې ... خوتاسو خوک په دې خپل کلې کښې هم نه پېژني . دا ولې ،، چنار صېب بیا یو حل په بق بق او خندل .،، مېلمه ... دا کلې خه چې ددي دور یو ليکوال نه زما په قدر پوهېږي او نه زما په دې ليکلوا . خويوه خبره درته کوم ګوري ... راتلونکي څېرنکار به زما په دې ،، تخلیقاتو ،، لوئې لوئې خېړنې کوي ،، . لو نگین به کله د چنار صېب خندا ته

کتل او کله به دې سوچ یورو چې که د چنار صېب په دې لیکلو نن د چا غور نه گرېږي او خوک ورته درنښت نه ورکوي .نو راتلونکه وخت به ورته خه نظر او کري .لیک خوها ګه لیک دے چې د خپل دور ترجماني او کري او خلق ئې قبول کړي .او بیا چنار صېب د نسوارو یو تازه چونډی د شونډې د لاندې کړه .،، مېلمه ،، قسم دے چې دا ریدیو ، تیلې ویژن واله راپسې منډې وهی .د فن کارانو د تیلیفونونه تنګ راغلم خودا فنکاران زما د شاعری حق نشي ادا کولې .او هسي زه هم داسي یم --- دې ادارو ته خه خاص توجه نه ورکوم .ورک ئې کړه دوئي به خه وي او معیار به ئې خه وي ،، د دې خبرې د اوريدو سره د لونګین د خپو نه خاورې او تختيدي .د هغه په خپلو غورونو باور نه راتلو .د چنار په فلسفه د هغه ذهن کار نه کولو .وخت د هغه په کمزورو او برو نور بوجهه کېدو نو خکه هغه د چنار صېب نه اجازت واخستو .او چنار صېب هم په زړه کښې شکر او ویستو .

لونګین په درنو قدمونو د چنار صېب د کلي نه روان شو ... د ځان سره ئې کرل ربیل کول ... خو ورځې وړاندې چې د هغه په ذهن کښې د چنار صېب کوم تصویر جوړ شوئه . د هغې رنګونه الوتی وو . د هغه د لیکلو نه بیخې زړه مور شوئه

چې مابنام تیاره خوریده نو لونگین کور ته خفه خفه راتنوتو . ستړے ستړے په کتې کښې پرپوتو ... چې دغه ساعت ئې پلار کور ته راغعه . ولې لونگینه څویه . جوړخوئې کنه ، ، هغه د خپل بچې نه پوبستنه وکړه . او بیا لونگین پلار ته ټوله قیصه تیره کړه .

پلار په ډېره مینه لونگین خپلې سینې ته راجوخت کرو . او په خندا ئې ورته اووړے ، بچې مه خفه کېږد دا په شمار نه ده په معیار ده ، ددې خبرې سره لونگین ته د خپلو تو لو سوالونو جواب ملاو شوړے وو د هغه ذهن ته د سپین ګل چنار عکس یو څل بیا راغعه چې د نوم او قد و قامت تر مینځه ئې ډېر لويز تضاد تیټې سترګې ملامته ولار وو . هغه د ځان سره اووړه . هو ... زما بابا ربنتیا وائی چې په شمار نه ده په معیار

- ۵۵ -

که هر خود ځان صفت په خپله او کړي
خو ګونګت ته خوک ، بورا ، وئيله نه شي

مور

شپه د خاموشى په غېر کښي اوده وه . د اسمان په مخ او بنان او بنان وريخې يوبل پسي روانې وي . سپوردمي به کله کله د وريخود مينځ نه غلې غوندي د کائنات د بنسکلا ننداره وکړه . ستورو ته به ئې په چېه خوله خلئه ووئيل او پناه به شوه . شپه که هر خومره خاموشه وه ولې کله کله به چرته لري يو سپي د خپل ستړي ژوند نه فرياد شروع کړو . د کلي نورو ، سپو ، به دغه فرياد سره خپله ژړا هم شروع کړه . او تر ډېره وخته به ټولو

خپل خپل ارمانونه وزړل . د کلې د سپو په دې سلګو کښې به د خانانو د کور د سپو سلګۍ نئه وي شاملې . هغوي به په قهر او غصب غپا کوله لکه چې د کلې سپو ته هم دا وائی چې د خانانو خوب مه خرابوی .

د کلې د نورو خلقو په شان ،، لپونی ،، هم بې غمه اوده وه . خود هغې په مخ د بیماری نخبنې واضحه بنکارېدې . هغه د واده نه وړاندې سعیده وه مور به ورته کله کله د مینې نه بختوره وي . خو چې د خاوند کور ته راغله نود ډېرې مینې نه ،، لپونی ،، شوه . خاوند به چې کله هغې ته ،، لپونی ،، ووئيل نو سعیده به د خندا نه شنه شوه . او خپل ماشوم والر به ورته ياد شو . کله چې شپه نوره هم وغزیده نو لپونی په خوب کښې چغه کړه د هغې خاوند چغې سره راوېښ شو او چې کله ئې رنآ بله کړه نو وار خطاط شو . لپونی په کټ کښې ناسته توله رېپده رنګ ئې زیر تبنتېدلر ؤ . په غتیو غتهو سترګو کښې ئې غتمې اوښکې تلې راتلې . وښسته ئې ګډه وډ وو . په مخ ئې داسې خولې راماتې وي لکه چې لپه لپه او به ئې پري اچولي وي . د هغې ساه راماته وه . او هره سلګۍ ئې اخري بنکارېده . د هغې خاوند داسې خاموشه ولار ؤ لکه چې یو بُت خپل حس نئه لري . هغه نئه پوهېدو چې خه وکړي . بیا ئې زړه له خه راغلل په درنو قدمونو د لپونی خواله راغر . او چې کله ئې د هغې په سر لاس

کېښودو نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې د هغې ټول وجود اوږد اخستې وي . د مخ نه ئې ورله خوله اوچه کړه ولې د هغې په حالت کېښي خه فرق رانګه . خاوند ئې ورته بیا بیا اوazonه وکړل ولې لپونی د زبیر گې نه علاوه نور هېڅ هم نه شو وئيله . د یو ساعت سوچ نه پس د لپونی خاوند یوه اوږده ساه رابنکله پاڅېدو او د خاورو منګي نه ئې یو ګلاس او به راواخستې چې کله او به د لپونی حلق ته او رسیدې نو ستر گې ئې پرانستې . د هغې د خاوند په ستر ګو کېښي د خوشحالی اوښکې راغلې . لپونی په ډېر ارمان خپل خاوند ته وکتل اول مسکى شوه بیا ئې ووې ما وبخښه خپله لپونی معاف کړه . د هغې د خاوند زړه داسې جتکه و خوره لکه چې د هغه په سینه کېښي طوفان راغلې وي . په اوچو شونډو ئې ژبه رابنکله او لپونی ته ئې ووې داسې خبره مه کوه . لپونی یو حل بیا خاوند ته په غور وکتل او وې وئيل زه نوره ژوندي . نه شم پاتې کېډے د هغې د خاوند په مخ ډېر رنګونه لاره راغلل . هغه یو حل بره چت ته وکتل بیا ئې د شپې خاموشی ته وکتل هغه په یوه ساه ووې ته ... ته وار خطأ کېږه مه ... بس چې که خپر وي دا شپې تېره شي نوزه به دې لوئې هسپتال ته بوخم .

د هسپتال د نوم په اوږدو د لپونی په مخ لړۍ لړۍ اوښکې راما تې شوې . د هغې د هسپتال د نوم نه نفرت و .

خاوند ئې چې كله هم د هسپتال خبره کړي وه لپوني ورته
دواړه لاسه جوره کړي وو-چې ،، د هسپتال نه د هغې د خپلو
برګو د لاندې مرګ خوبن د مه ،، د اسمان په مخ وريئې نوري
هم گوري شوي - د سپو غپا ورو ورو کمېده او د چرګانو
بانګونه اوږبد مه شول - لپوني خپله بیماري ژرله او د هغې
خاوند خپله بې وسي -

شپه سبا شوه خود کلي خلقو ته ددي قیامت پته نه
لکیده په ټول کلي کښې صرف نازو ترور داسي بسحه وه چې د
لپوني خاوند ورته ټوله قیصه کړي وه - خوک چې نن مجبوره
وه ... د بیماری د لاسه او د خپلې بې وسي د لاسه -

صبا له لپوني د ګاډي په سیت کښې پتې سترګې پرته
د لوئې هسپتال په لور روانه وه - د هغې سرد نازو ترور په
زنګون پروت او د هغې خاوند د غمونو او فکرونو یو لوئې
سیلاپ په مخه کړے -

د لوئې هسپتال په وارډونو کښې نن هم ګنه ګونه وه - د
زنانه ډاکټري د کمرې مخي ته داسي غوبيل جوره و لکه چې
هسپتال نئوي د کبلې میدان وي - اکثر زنانه داسي بسکاريدي
لکه چې د مرض د نوم نه نا اشنا وي د هغوي په مخونو د ميک
اپ نخښې هم د لري نه ليد مه شوي - چې كله به د ډاکټري د
کمرې دروازه بيرته شوه نو دې سنګار شوؤ بسحه به ټېل جوره

کړو . د اسي تېل چې پکښې د هډونو ماتېدو خطره وه . غتې او مضبوطې زنانه به د نه لارې او بیمارې بې وسه او بې کسه زنانه به هم د غسې د خدائې په اسره پاتې شوې . د هسپیتال یو غتې پتې نوکر هم په دې پردو زنانه ټکنې بې ضرورته تلو راتلو ولې د چا ورته د غږ کولو همت نشو کېدے .

د لپونۍ خاوند دا هر څه لیدل او په دې خبره پوهېدلو چې لپونۍ ولې هسپیتال نه نفرت کوي . د یو ساعت د پاره د هغه زړه ته هم دا خبره راغله چې واپس کلې ته لارې شي او د لپونۍ د قسمت فېصله وخت ته پربېدي . هغه ګېر چاپېره کتل چې ناګهانه ئې ډاکټر سردار په نظر راغه د هغه په خپلو سترګو یقین نه راتلو چې سردار دلته خنګه راتلې شي . ډاکټر سردار د لپونۍ ورور ټه . ولې لپونۍ ونځ ليدو . ځکه چې د هغې سترګې پتې وي . خو چې سترګې ئې غړولي نود هسپیتال په واره کښې پرته وه . د هغې ورور د هغې سرته ولاړ ټه د لپونۍ په سترګو کښې غتې او بسکې راغله خودا خل په دغه او بسکو کښې بې وسی نه وه . اعتماد ټه حوصله وه ځکه چې د هغې وينه د هغې سرته ولاړه وه .

ورخ تېره شوې وه او د مانبام لړې خورې وي د هسپیتال په واره کښې بسخو د اسي ګپ ګرم کړے ټه چې هډو د ختمېدو نوم ئې نه اخستو هر چا خپله خپله وئيله . خوک د بیماری د

لاسه پته‌ي سترگي پرتې د خپل انجام په انتظار وي . ولې د هري
 مریضي سره چې کومې درې درې نوري زنانه دېره وي د هغوي
 د خولو تپولو دپاره هېڅوک نه وي . لپونۍ هم په یو کت کښې
 غزېدلې پرته وه . کله کله به ئې سترگي راپورته کړي . ګېر
 چاپېره به ئې وکتل او بیا به ئې سترگي پته‌ي کړي . د هغې
 خاوند دوه درې څله وارډه ته راغر د لپونۍ په اوچو شونډو ئې
 نظر پربوتو . په زړه کښې به ئې دېرڅه راغلل ولې هېڅ به ئې نه
 وئيل اوبيا ډاکټر سردار وارخطا وارخطا وارډه ته رانتوتو نود
 لپونۍ د خاوند تلوسه سپوا شوه . هغه د سردار خولي ته کتل .
 سردار د خپل تندی نه خوله اوچه کړه او بیا ئې یو سور اسوېلي
 سره اووي ،، صبا له به اپړشن وي ،،

د اپړشن د نوم سره د لپونۍ د خاوند رنګ زې
 وتبتدې د لپونۍ سر راپورته کړو او په سلګو سلګو کښې ئې
 ووې زما نور ژوند نه د مې پکار . زه مړګ غواړم زه به خود
 کشي وکړم . زما خاوند هسي هم مانه ستړې شوې د مې . ده
 به لار خلاصه شي . او زه به د سکون ساه واخلم او بیا هغه په بق
 بق وژړ پده . ډاکټر سردار هغې له تسلی ورکړه د نشي خو
 ستني ئې ورته ولګولي او بیا په شغ د وارډه نه بهرووتو . د
 لپونۍ خاوند یو څل لپونۍ ته وکتل د هغې سترگي پته‌ي وي
 هغه په درنو قدمونو د وارډه نه بهرو اووتو . هغه د شبې په توره

تیاره کښې بره اسمان ته کتل او په سترګو کښې ئې او بنسکې
تلې راتلي -

هغه د فکرونو سېلاپ په مخه اخستې ئې لپونى په هغه
گرانه وه . ددي با وجود چې لپونى هغه ته مينه نهه وه ورکړي .
ددي با وجود چې لپونى د خپل خاوند هره وره خبره لویه کړي
ده . چري هم داسي موقع نهه وه راغلي چې لپونى د خپل خاوند
مشوره منلي وي . هغې هر حڅل د خپل خاوند په معمولي خبره
او بنسکې توئې کړي وي او خاوند ئې په زړه کښې خان ته د
لپونى په واده کولو ستغې سپوري وئيلې . ولې نن هغه ته د
لپونى دا تول عادتونه بنه بنکارېدل هغه لپونى نه د جدا ژوند
سوج هم نه شو کولې . او بلخوا د لپونى زړه د ژوند نه مورؤ .
هغه د بیماری د لاسه دومره تنګه راغلي وه چې خاوند ته ئې
هم نه شو کتلې .

د هسپital شپه هم ورو ورو وغزېده او اخر سبا شو .
لپونى لاوس هم د نشي د لاسه پتي سترګې پرته وه . ډاکټر
سردار وارد ته راغر . د لپونى خاوند ته ئې غلي غوندي خه
ووې او بیا چې د هسپital په وارډونو کښې د معمول غوبل
جورې د نو لپونى د اپرېشن په تخته پرته وه . د هغې خاوند د
اپرېشن د کمرې نه بهر وارخطا ولارو . هغه به کله خان ته د
لاسې ورکولي او کله به لکه د لپونو خان سره لګيا شو .

نازو ترور چې ټوله شپه ئې د هسپتال په کلکو سیمتو رو نه کړي وه . د اپريشن د کمرې په دروازه کښې ناسته وه . خلق تلل راتلل .... او بیادو هګښې پس د اپريشن د کمرې نه يو ستيرې چر را وو تو چې د وؤ کسانو نیولوئ . د هغوي مخونه په سپینو کپرو پت وو او په ستيرې چر سپین خادر غورې دلے ؤ ستيرې چر يو شغ سره د زنانه ود واره نه گس اړخ ته يوې کمرې ته ورسولي شو . دا هر خه د لېونې د خاوند مخي نه تېر شو خود هغه په خپلو سترګو یقين نه راتلود هغه زړه درزېدو او قسم قسم وسوسې ئې ذهن ته راتلې . هغه لکه د لېونو ستيرې چر پسې کمرې ته منډه کړه . سړي بهر را وتل ولې هېڅ ئې ونډ وئيل د لېونې خاوند نېغ کمرې ته لارو لېونې په کت کښې خوره وره پرته وه د هغې سترګې پتې وي . په شونډو ئې ګز ګز پتري ولاړ وو . هغې مسلسل زبیرګي کول . لمبې او س هم د هغې په سر بلیدې . او د هغې خاوند په زړه کښې ډېر خه کرل رېبل . دغه ساعت ډاکټر سردار کمرې ته راغه . د هغه په مخ د خوشحالې نخښې واضحه بنګارېدي . هغه يو ساعت د لېونې کت ته ودرېدو د هغې په تندي ئې لاس کېښودو او بیا د نازو خواله ورغه چې د ډېر وخت راسي خاموشه ناسته وه . سردار هغې ته خه وئيل او چې هغې خپل پلو پورته کړو نو په غږ کښې ئې يوه وره او بنګلې ماشومه پرته وه . ډاکټر د خندا

نه شين شو او وي وئيل ،، دا خوزر قېش ده ،، د لېونى
خاوند په ژور نظر ماشومې ته وكتل مسکع شو او خان سره ئې
په چې خوله ووئيل ،، زرقېش ،، -

ورخ يو ھل بیا سترې وه او د مازیگر په غېر کېنى د
اوده کېدو په غرض روانه شوي وه - چې لېونى سترگې
وغرولي نو يو ھل ئې خپل خاوند ته وكتل مسکى شوه - بیا
ئې سترگې پتېي کړي او چې د مابنام تياره خوربده نولېونى
نه د هغې خوئېندې ورونيه او مورپلار چاپېره ناست وو - لېونى
خپله ماشومه زرقېش پخپلي سینېي پوري جوخته نیولې وه او
لكه د لېونو خان سره په خندا خندا لګيا وه - ،، زء مرگ نه
غواړم - زء ژوند غواړم ډېر ژوند ... د خپلې ماشومې زرقېش
دپاره د خپلې زرقېش دپاره ،، د هغې په سینه کېنى د مور د
مینې احساسات راپارېدلې وو - خوئېندې ورونيه ئې خاموشه
وو او د مور په سترگو کېنى ئې د خوشحالې اوښکې تلې
راتلي -

چې يو فکر ئې ادراك کولې نشي
مور د هاغه عظمتونو خلاصه ده

د کور غل

د „اپریشن، د اعلان کېدو سره په ټوله علاقه ویره خوره شوي وه - د هر چا په ذهنوونو کښي ،، ډېر سوالونه ،، تلل راتلل خو چا هم دا فېصله نشوه کولے چې د ګلونو ددي ګلدره صباون به خه وي - ماشومانو به چې د خپلو پلارانو په مخ د وارخطایي لکيرو ته کتل نواوبه بورېنېدل - او چې چېرته لري به د جهازوونو د شور سره د ګولو پرپوتو درزار شو - نو د زنانه ئ په مخونو به اوښکي لري لري شوي - هغوي به په سواليه نظر پورته اسمان ته اوکتل - د سپین بېرو په جلالې ستړګو کښي به د تېرو وختونو رنګونو چورلکونه اوخرول - خو بیا به د هغوي اوچو ترارو ترارو شوندو کښي دغه رنګونه پیکه پیکه شول - او هغوي به خاموشه پاتې شوي -

د هر چا دا کوشش وو چې زر تر زره ئاند هور د دغه لمبونه او باسي . نه چا سره د کلي غم وو او نئه چا خپل د ک کور ته په شا کتلعه شو . ئىكە چې خبره د ،، سر ،، د بچ كولوه - چې خنگە خنگە خلق بې كوره كېدل . د تۈل ملک د هر و گىري زرە په خپلو وطن والو خوبىدۇ ... او بيا دا خبره د ملکي حدونونه چېرى لەپى توپلى نېرى ته اورسىدە .

په لکھونو بې كوره ... ژېيدلۇ ، كېيدلۇ او زوريەدلىو كورنۇ په كيمپونو كېنىپى پناه و اخسته . خود هغوي او بىكى نئه كمىدىپ ئىكە چې د چا نه د خپلې وينې بې كفنه لاشونە د الله تعالى په اسرە پاتىپ وو . او د چا نه ماشومان بې دركە وو هريو كىمپ د حشر ميدان وو . هر خوا سلگى . وي . هر خوا ساندى وي . په هر زرە او ذهن كېنىپى د خپل تالە والە كور ارمان ازغىرە ازغىرە كېدو . او بيا د تماشىبىنۇ يوه لېرى شروع شو . خوك د انسانىت د خدمت د پارە راغلل او چا د ملاكىنە د كېوالە ئېپە ارمانونو كېنىپى خپل سياست لە خائىر ور كولو . خو .... د حالاتو لمبو و هللى سلگى سلگى . كېوالە نئە د چا پە ،، ايمان ،، پوهېدل او نئە په اسلام .

خە مودە ددىپ بې وسە او بې كىسە بې كوره په زخمۇنو مالگىي او درولىپ شوي . د خپل وطن خلق ،، خپلو ،، بې حىا كەرە ... او بيا چې كله دا ڈرامە مېنئ تە راغلە چې د كەلەپە سر

به روپی هم ملاوېږي - نود پښتنو د حیا ، عزت او پښتو امتحان راغن ... او لکه د نور کله پشان د جواری دادا ئو... هم پښتنو او بائیلو او د حضرت باچا خان هاغه خبره ربستیا شوه چې ، پښتنه هر خټه ته د تینګې دی خو ، پیسې ، ته د تینګې نه دی ، - ډېر درانه ورکښې سپک شول - د رجسټريشن د ټول نظام په رنها ورڅ سپکاومه او شو - خلقو د پیسو د پاره د پینځه و کسانو کورنۍ په شلو شلو حساب کړې - د وس خاوندانو د بې وسه ، یتیمانو او کونه و رننه و حقونه بنه په نره په بلده کړه - او د هاغه خلقو په قربانی پوري په بق بق خندا او شو - خوک چې سرتور په د یو لوئې خدائې په اسره د کلي نه راوتي وو -

شیرولي چا چې ... خو ورځې وراندي د خپلو ګلدره په بده ورڅ اوښکې تویه ولې او هر خټه ته به ئې د ، شک ، په نظر کتل - او په خپل ويخت ضمير به ئې فخر کولو - د پیسو لالچ په مخه واخستو - هغه په یوه د اسي محکمه کښې افسر وو کومه چې د اولسي خدمت محکمه وو - د هغه کورنۍ ته د سرکار له خوا په لوئې بنار کښې د او سېدو اسانې ورکړې شوې وو - خواللچ ... د هغه په ستر ګوپردي راوستې - هغه خپل ضمير په خپلو لاسو قتل کړو او خان ئې په هاغه کسانو کښې شمار کرو د چا چې نه کورو وو او نه خوک د تپوس پونښني -

شېرولي... راشن ته هم تینګ نئه شو او پيسو ته هم. او چې کله ورته دا معلومه شوه چې د صحافيانو دپاره هم خئه پيسې تکي ملاوېري نو که هر خو هغه صحافي نئه وو خو بیا ئې هم هلته منډه کړه. او په جعلي کاغذونوئې د خپل بې حسه ضمير مخ نور هم تور کړو. هغه دا تولې، مُردارې، خورې. خو کله ورته هم دا احساس نئه کېدو چې زه خه کوم. که هر خود هغه تعلق د مذهبی خلقو سره وو. خو اوس ترې مذهب هم هير وو. پښتو هم هیروه وه او غیرت هم.

شیرولي ته به چې چا د هغه د اصلی چېشیت احساس ورکړو نو هغه به تند مه او چونړلو او او به ئې وئيل. ،، مرې خوک ئې تپوس کوي ،، او بیا د هغه نه هله ،، تپوس ،، او شو چې کله هغه د دغه پردي حق سره خوشحاله خوشحاله کورته روان وو. چې ناګهانه ورته خبر راغه. چې ورکوتې ماشوم ئې په هوائي ګولی لګیدلې د مه. د شيرولي د لاس نه د راشن سامان پرييوتو. د هغه په وجود لپزان راغه. د هغه په ذهن کښې هاغه د حرامې روپې ،، په تيزى سره او چورليدي. کومې چې هغه په ډېر فخر په بدله کړې وي. هغه په لاره کښې زېر زېر خلې لار وو. کله به ئې د حکومت له خوا هاغه اسانۍ يادولي کومې چې دده ته د نوکرى په بنیاد ورکړې شوې وي او کله به ئې هم د خپل حکومت سره خپلې د هوکې او فراډ ته خیال لارو. هغه ته ئان

مجرم مجرم بنکاريدو . هغه په درنو قدمونو کورته روان شو .
 چې دروازې ته نزدي شونو د زنانه ئ ويرونه ئې وائریدل . ، وي
 کنه ... ما خوده ته وئيلي وو چې مه راۋړه ... په ما پسې دا د
 حرامو خوراکونه ... وي کنه د خوارانو، عاجزانو حق راته د گل
 غوندي ھوئې واخستو ، -شیرولي د خپلې بنسخې دغه ساندې
 اوږيدلې . د هغه په تور سکان مخ دوه سپینې سپینې اوښکې
 راغلې . او په بريتونو کېنىې ئې ورکې شوي . هغه يو اسويلو
 اوکرو . چې پورته اسمان ته ئې اوکتل نو د هغه غوربونو ته يو
 اواز راغر .

،، اللہ تعالیٰ هر ھءے معاف کوي خو پردے حق نئے معاف کوي ،،
 شیرولي او بوربندو . د هغه احساس د هغه په بې حسه ضمير
 چکونه لګول . او بیا ئې چې په خپل ماشوم مړ ھوئ سترگې
 او لگيدې نو په بق په ژرا شو . هغه ژړل او بنسخې ئې ورته په
 سلګو کېنىې وئيل ژاري خله ،، ورشه نور د هاغه يتيمانو
 خوراکونه او کونډو رنډو حقوقه نور را او تروره چې ما درنه هم
 خدائے پاک و اخلي پاخه ... ورشه نور حرام کورته راۋړه ،، په
 شیرولي دا تولي خبرې لکه د تندر گذارونه لګيدل . هغه
 ملامته زورند سرد خپل ماشوم ھوئې په مرگ اوښکې تويه ولې
 او خلقو په سوالیه نظر وونو يوبل ته کتل .

زما نور چاپ کتابونه

۱ محتن کا پہل د ماشومانو لپاره قيصه چې زما د سکول
په ورخو شپو کښې په کال ۱۹۷۵ء کښې
چاپ شو.

۲ گيلې د کالج په ورخو شپو کښې د ليونو
احساساتو، ورمبى شعري مجموعه،
چې په کال ۱۹۷۸ء کښې چاپ شوه.

۳ ويښ خوبونه د يونيورستۍ په ورخو شپو کښې مرتب
کړے شوي دويمه شعري مجموعه چې په
کال ۱۹۸۱ء کښې چاپ شوه.

۴ ګل بانو
ظفرخان
شکل کښې په کال ۱۹۸۲ء کښې چاپ شوه.

۵ صلو عليه
واله
ورته د پاکستان پخوانی صدر خدائے
بخنلي غلام اسحاق خان ايواره ورکو.

- ۱ راهی چې
بیا او خاندو
د پښتو د معیاري لطیفو مجموعه چې دوه
حله چاپ او خوره شوه - په ورمبی حلل په کال
۱۹۹۲ء او په دویم حلل په ۲۰۰۲ء کنې
چاپ شوه .
- ۷ ستا په نوم
د شاعری دویمه مجموعه چې په کال
۱۹۹۳ء کنې چاپ او خوره شوه .
- ۸ دالي
په دي کتاب کنې د عبدالحمید بابا او
علي خان بابا هاغه منتخب غزلې شاملې
دي کومې چې ديو بل سره فکري مناسبت لري .
د نوموري شاعر دا ديوان د مكملي ديباچې
او د لټون نه پس د نوي کلام سره چاپ
شوم او خور شوم ده .
- ۹ دیوان احمد
دین طالب
د کشمیر د خونرو حالاتو په حقله د سليم
گردیزی د کتاب ، می د نړۍ کشمیر جلتے
دیک ها ، دا ترجمه د یوې ډېرې تفصيلي
دیباچې سره په کال ۱۹۹۷ء کنې خوره
شوه .
- ۱۰ اوښکې او
لمبې
د شاعری دا دريمه مجموعه په کال
۲۰۰۲ء کنې خوره شوه چې ورکنې د
غزلونه علاوه آزاد نظمونه او قطعې هم
شاملې دي .
- ۱۱ مشکنې

- ۱۲ لپوتوپ د ازاد نظمونو، قطعاتو او غزلو دا مجموعه په کال ۲۰۰۵ء کښې بیا په کال ۲۰۰۶ء او بیا په کال ۲۰۰۷ء کښې چاپ شوې ده.
- ۱۳ جلوی د جدید نعتونو دا مجموعه په کال ۲۰۰۶ء کښې چاپ شوہ چې ورته د پاکستان پخوانی وزیر اعظم شوکت عزیز ایواردہ ورکړو. او دا هم د دې کتاب برکت وو چې زه د حکومت پاکستان له خوا په خصوصي توګه، „عمرې“، ته او لېږد شوم.
- ۱۴ لپونۍ سندري د منتخب فلمي او غېر فلمي هاغه سندرو مجموعه چې د ادب په چوکات کښې ځائے کړئ شوي دي په دې کتاب کښې گنې نظمونه هم شامل دي. چې په کال ۲۰۰۷ء کښې چاپ شوئه ده.
- ۱۵ ډاکټر کبیر ستورې ژوندا و مبارزه د بره پښتونخوا د لوئې مبارز خدائې بخښلي ډاکټر کبیر ستوري د ژوند او ملي خدمت په حواله دا کتاب د ډېر و پوهانو، روشن فکرانو او لیکوالو احساسات لري. چې په کال ۲۰۰۷ء کښې چاپ شوئه ده.
- ۱۶ ما هېرو لې نه شې په لنډو بحرونو کښې د غزلو دا مجموعه په کال ۲۰۰۸ء کښې چاپ شوې ده. چې په

آخره کبی دوه ، لپونی سندري ، هم لري -

په حرم شريف کبی د لېکلو نعتونو دا

مجموعه چې د هر لفظ ليکلوئې زما روح

ته سکون او زړه ته اطمینان را بخښلې ده .

د افسانو دا مجموعه چې هره ، الميه ،

ئې ستاسو د توجه پامته داره ده .

۱۷ اے ګنبد

حضرۍ

۱۸ ماته آئينه

(دریم چاپ)

كتابونه مې ډېر او لیکل لائقه

lad shur pе رموزو نه پوهېږم

لائق زاده لائق

جون ۲۰۰۹ء

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library